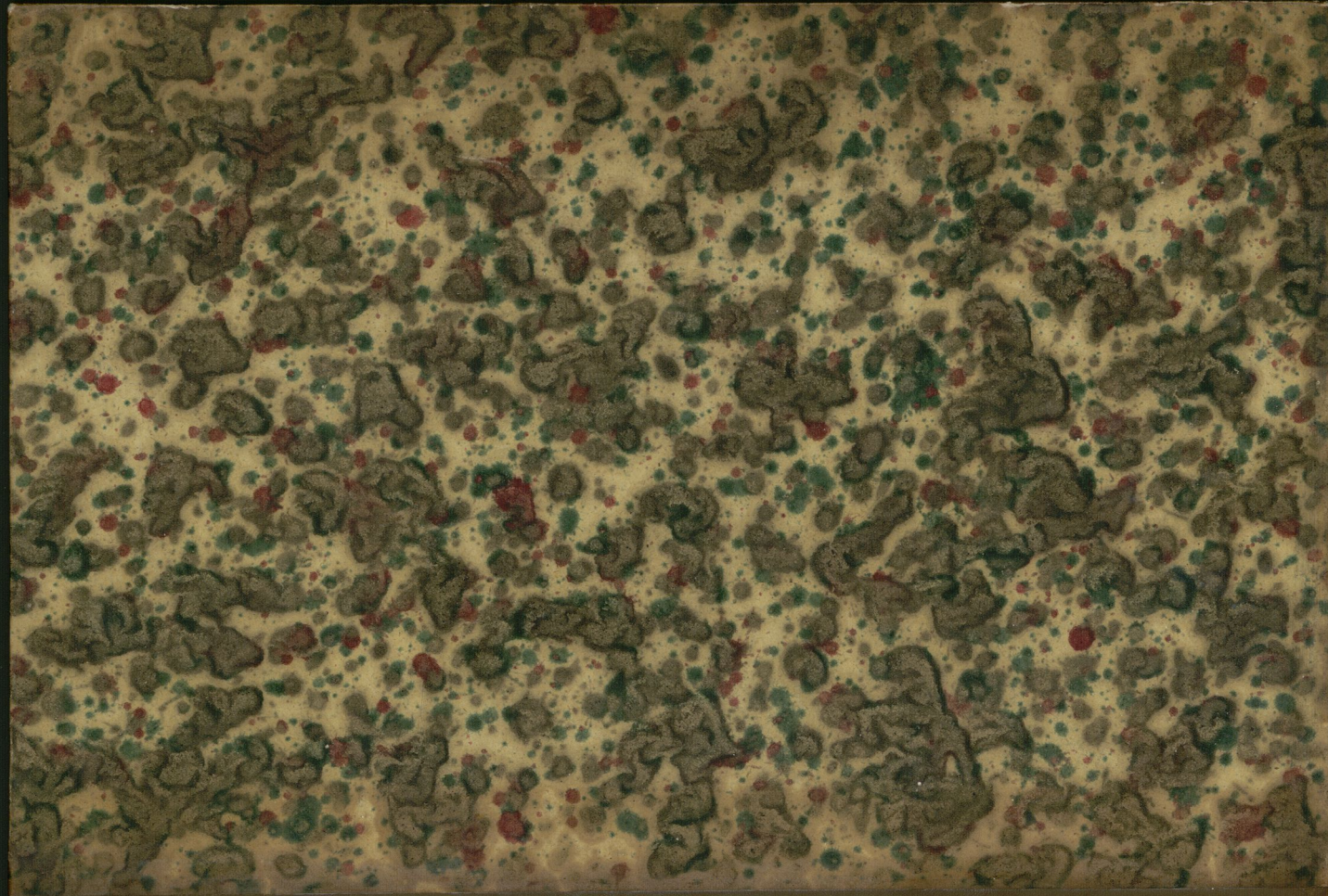
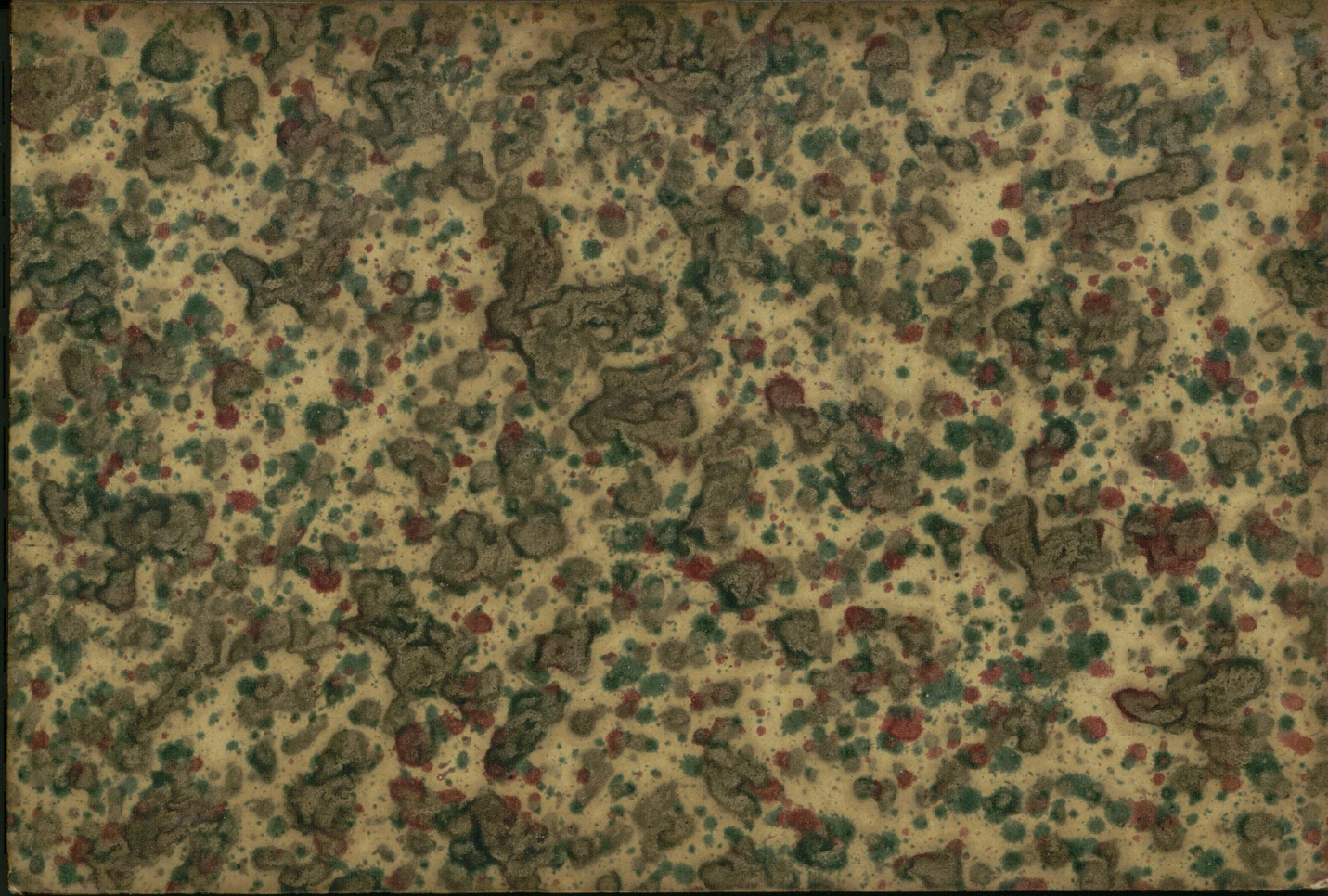
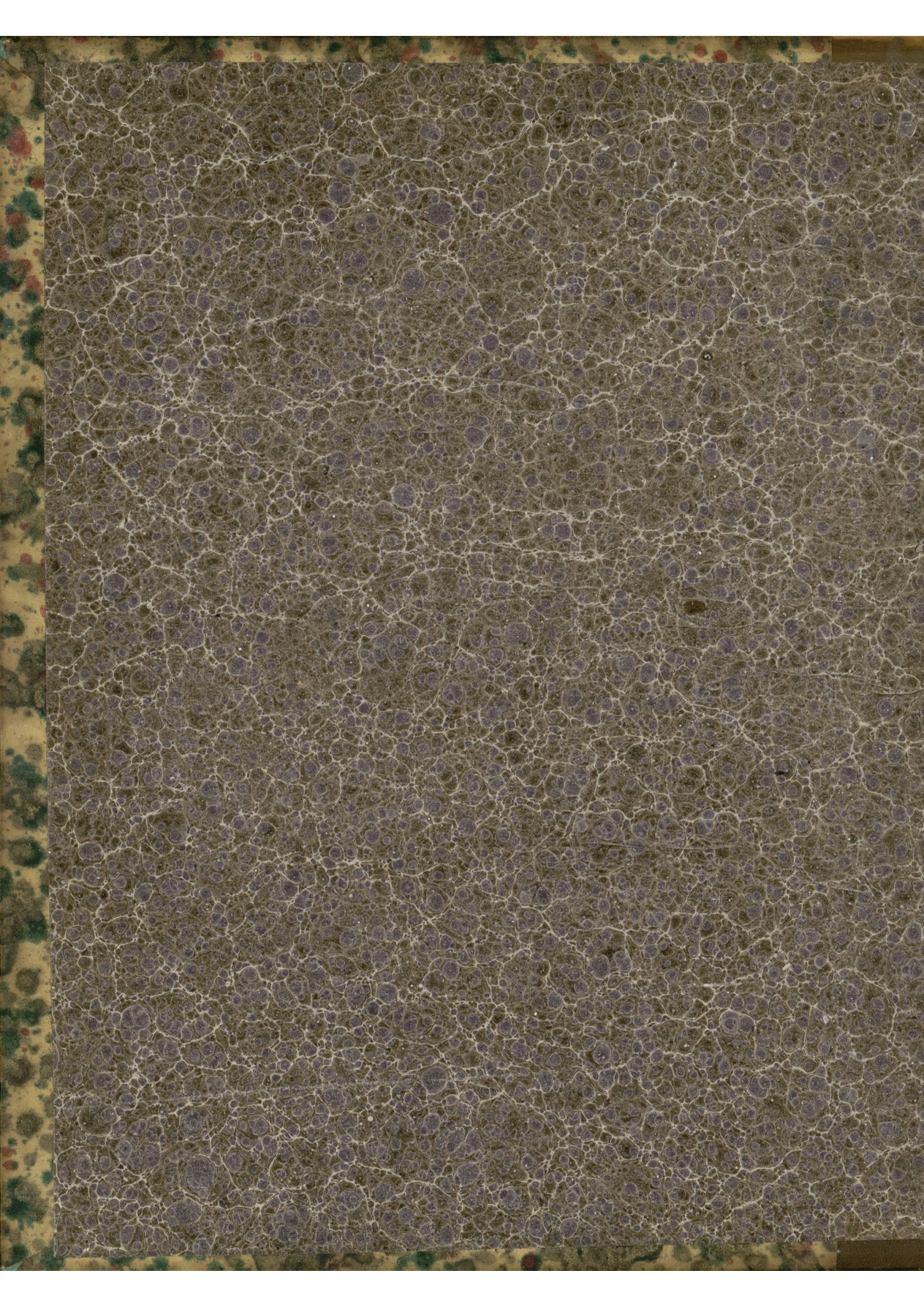

057

P. RAMUS. PLATONIS EPISTOLE. PARISIIS 1552

VCM 8= 5572

Platonis Epistolæ

à Petro Ramo Eloquentiæ

& Philosophiæ professore Regio Latinæ factæ, &
Dialecticis rerum summis breuiter expositæ,

A D

CAROLVM LOTHARINGVM

Cardinalem.

Æ SECVNDA ÆDITIO.

*Ex Libris Emigrantiæ Humanitatis
congregationis. Petri et Mariae*

Ex Libris Emigrantiæ

Humanitatis BIBLIOTHÈQUE
de

MR COUSIN

6572

PARISIIS,

Ex typographia Matthæi Dauidis, via amygdalina, ad Veritatis insigne.

I 5 5 2.

Platonis Epistolas
 a Petro Ramo Eloquentiae
 & Philosophiae Professori Regio Lantano Jussu
 Dialectice rerum Joannis Joannis expositae
 A D
 CAROLVM LOTHARIVM
 Cardinalem

SECUNDA EDITIO

PARISIIS
 Ex Typographia Martini Dandini, via regia
 delphin, ad Vincula insigne
 1772

BIBLIOTHEQUE
 de
 M. COUSIN
 6372

PLATONIS EPISTO- læ à Petro Ramo Latinæ fa-

ctæ, & dialecticis rerum summis breuiter expositæ,

A D

CAROLVM LOTHARINGVM
Cardinalem.

Quemadmodum discipuli mei rationem mihi quotidie reddunt: quid profecerint, quàm attentè audierint, quàm studiose edidicerint, quàm accuratè meditati sint: Sic ego tibi, Mecenase, otij mei rationem explicandam & probandam esse arbitror, quid præcipiam, quàm meis præceptis exercitationem adhibeam: & quidem tanto impensius, quanto tu mihi, Mecenase excellentior es, quàm illis ego sim magister. Itaque post illud tuum in me beneficium (quo mihi mea professionis pristinam libertatem restituiſti) vides quæ sint artes, quæ sint exercitationes nostræ. Dialecticas institutiones non solum ex Veterum & Philosophorum & Oratorum institutis collectas, sed multò magis ex naturali vsu obseruatas & depromptas, quemadmodum descripserim, cognouiſti. Deinde verò, quàm acri studio in omnem huius disciplinae exercitationem incubuerim, quid vis referam? Duplicem omnino exercenda Dialectica viam esse docui: alteram in retexendis & cognoscendis aliorum sententiis, alteram in nostris exprimendis & confirmandis: cum vtroque autem genere, Rhetoricæ dictionis vsu copulandum esse monui. Has igitur dialecticas & rhetoricas meditationes cum assiduæ prælectiones nostræ, tum imprimis animaduersiones Aristotelicæ amplissimo clariſſimoque testimonio declararunt. His enim totum illud Aristoteleæ logica tam multis libris confusum organum (quod appellant) sic ad dialecticæ & inuentionis consilium, & dispositionis iudicium ac methodum nō solum luculenter retexui & explicaui, sed cum naturali & contraria institutione, tam perspicuis, tamque constantibus argumentis comparaui, vt Aristoteleis horribile fuerit tãtas in Aristotelis sui mentem tenebras incidere potuisse: & dialecticæ artis lucem tam multis temporibus occultam fuisse. Eandem rationem Brutinæ quæstiones deinde consecuta sunt: in quibus Ciceronis & virtutes, quæ pueris essent imitandæ, sine simulatione laudaui, & vitia, quæ declinanda viderentur,

a. ij.

sine diſſimulatione notauī & reprehendi. Idem in vniuerſum Quintilianum feci: nec nobis omnino multos iam per annos in poëtis, in oratoribus, in philoſophis exponendis & tractandis dies ferè ullus hac philoſophica & oratoria contentione vacuus fuit. Ecce verò proximis diebus cū Platonis episto-
 las Græcè diſcipulis meis exponerem, eoſque in ſingulis prælectionibus Latine reddendis exercerem, idem quoque ipſum præſtandum mihi propoſui, vt non ſolū capita rerum ſuis argumentis explicarem, iudiciū notatis ſyllogiſmis indicarem, methodum quæ eſſet, oſtenderem: ſed etiam ſermone noſtro Platonem ipſum loquentem facerem. In quo ſiquid erit fidelius expreſſum, quàm adhuc interpretibus notum fuerit, Iacobo Tuſano (cuius in Græcis literis interpretandis, & intelligentia & induſtria pro merito nunquam ſatis laudari poterit, quémque, ſi ſas eſſet, immortalẽ eſſe decuerat, vt tam excellenti doctore academia noſtra perpetuò fruëtur) & grata & libenti memoria acceptum refero. Eius enim interpretationem ducem habuimus. Quamobrem vides, Mecænas, profeſſionis noſtræ in docendo, interpretando, refellendo, confirmando, obſeruando, ſcribendo diligentiam: pro cuius nouo argumento has tibi Platonis Latinas episto-
 las eſſe volumus, quas tibi non ſolū tãti philoſophi nomine, ſed etiam rerum ipſarum dignitate gratiſſimas fore confido. Summi enim principes regesque ſunt Dion, Dionyſius, Perdiccas, Dionis amici, de quibus hæc loquuntur episto-
 la, totaque ferè diſputatio eſt de optimo ſtatu Reipublicæ, quam tum demum beatam Plato hîc exiſtimat futuram, cū reges in ea philoſophabuntur, aut philoſophi regnabunt, legesque domina erunt hominum, non homines tyrāni legum. Quid ſancta illa Platonis monita de amicitia retinenda, de bona fama comparanda, de Theologia reuerenter attingenda, de diuina (qualis ferè ſacris literis traditur) trinitate, de animorum immortalitate, de iuſtitia æterna, de anguſta quadam regia maiestatis ſpecie atque forma, quomodo te afficient? Ego verò hac politica diſciplinæ particula ſic incenſus ſum, vt totam & Ariſtotelis & Platonis πολιτικὴν hoc dialecticæ & rhetoricæ exercitationis genere perſequi cuperem. Faxit Deus Optimus Maximus, vt quàm diutiſſimè labores iſtos ferre poſſim. Statui enim non prius in vlla diſciplinæ parte requieſcere, quàm non ſolū Dialecticam & inuentionis & diſpoſitionis rationem ab Ariſtotelis tenebris planè vindicare, ſed in cæteras quoque artes eius uſum lucemque deduxero: omninoque tuum de me reſtituendo iudiciū cū verum & iuſtum, tum Reipublicæ beneficium & ſalutare fuiſſe probauero.

PLATONIS EPISTO- læ à Petro Ramo Latinæ fa-

ctæ, & dialecticis rerum summis breuiter expositæ,

A D

CAROLVM LOTHARINGVM
Cardinalem.

Argumentum epistolæ primæ.

Dion princeps Syracusanus (de quo Plutarchus abunde & Plato in his epistolis, septima præsertim) vir bonus fuit, & magistri Platonis philosophiam cum verbis, tum vita & factis æmulatus. Hic impetrauit quondam à Dionysio vt Plato Syracusas accerseretur, qui tametsi tyranno molestissimus propter nouam quandam & tyranno inusitatam libertatem accidisset, in gratia tamen eadem Dion permansit: mortuo etiam Dionysio patre, apud Dionysium filium parem authoritatis locum obtinuit, eumque Platone in Siciliam reuocato, incredibili philosophiæ amore inflammavit: tandem tamen cum rex adolescentulus assentatorum & lenonum illecebris sese dedidisset, eiectus est Dion, & maximis opibus secum translatis, in Græciam abiit. Hac de re est hæc epistola, quæ iuuenem regem admonet. Summa in syllogismo isto est,

Periculosum est regibus fideles amicos eiicere:

Dionysius rex Dionem fidelem amicum eiecit:

Periculosum ei itaque fuerit.

Assumptio præcedit, vbi multis officiis Dionis, fides eius approbatur: Propositio sequitur magnificis poetarum testimoniis illustrata. Complexio postremo strictim & breuiter attingitur. Habet itaque hæc epistola insigne documentum, vt Reges amicis fidelibus bene consulant. Nam postea Dionysius regno expulsus est à Dione ipso, & ad eam inopiam reductus, vt Corinthi literas docere, & scholæ magister esse cogeretur, vt esset tantæ fortunæ prouerbium, Dionysius Corinthi.

Dion Dionysio bene agere.

Epist. I.

Vanquã diu multũque vobiscum versatus sum, vestrũq; regnum summa fide & integritate gubernavi, vt inde præ ceteris fructũ caperetis, attamen graues & acerbæ calumnias sustinui. Nihil enim (scio) me consentiente crudelius esse factum videbitur. Omnes siquidem, qui mecum Republicam gesserunt, testes appello: quorum plerosque defendi, & periculis non mediocribus liberaui, quin etiam summa rerum potestate præditus, cùm sæpe ciuitatem vestram seruauissem, vobis tamen relegantibus longè ignominiosius amandatus sum, quàm vel mendicum amandari deceat: iussusque patria excedere, qui tot annos vestris rebus impenderam. Itaque (quod ad me attinet) constitui posthac solitariam vitam, & à Republ. remotam degere. Tu verò tantus tyrannus, solus regnabis: atque illam magnificam pecuniam (quam in profectiõnem dederas) Bacchius (cui hanc epistolam perferendam dedi) tibi refert. Neque enim viaticum idoneum satis erat, nec ad hoc nouum vitæ genus accommodatum, & quidem tibi largienti maximo, nec accipienti mihi, multò minori dedecori futurum. Quare non accepi. Tua autem nihil refert videlicet, tantum vel accipere, vel donare. Quapropter hac pecunia alium quempiam ex amicis ornato, quemadmodum me ornaueras.

Equidē certē abs te satis ornatus sum.¹ Fuerit verò
mihi bonum & commodum Euripidis illud tibi cō-
memorare, Futurum nempe tempus illud, cū tu re-
bus tuis immutatis, talem virum desiderabis. Atque
etiam meminisse te velim, quod tragici plerique aliī
(cū interemptum ab aliquo tyrannum inducunt)
sic exclamantem faciant, O miser, ab amicis inops
pereo: Auri verò inopia pereuntem, nullus poëta
finxit. Illud quoque poëma sapientibus probatur.

¹ *Propositio
syllogismi.*

Non aurum splendidum in misera mortalium
Vita, neque adamas, neque mensæ argenteæ,
Neque terræ latè patentes, fertiles,
Vberes, abundantes fundi (quæ putant
Pretiosa) tam clara ante oculos enitent,
Quàm proborum hominū concors sapiētia. Vale,
& tantū cognosce, quòd nos amiseris, vt erga
alios prudentius te geras.

² *Cōplexio stri-
ctim attigitur.*

A R G V M E N T V M

secundæ epistolæ.

P *lato post ciectum Dionem, non multum postea cum Dionysio fuit:*
quauis enim Dionysius eum insano quodam amore complexus
esset, vt regnum ei committeret, ea tantū exceptione, ne plurius Dio-
nem, quàm se, faceret: attamen Plato multas indignitates in aula
Dionysii ferre diutius non potuit. Itaque rediit Athenas, & hāc ad
Dionysium epistolam scripsit, cuius partes duæ sunt. In priore cohor-
tatur Dionysium ad bonam famam hoc syllogismo:

Viri celebres bonam famam sectari debent:

Dionysius & Plato celebres sunt:

Bonam itaque famam consecutentur.

Consequētur autem, si Philosophiā & Plato verè docuerit, & Diony-
sius sanctè coluerit. Adhortatio hæc sumitur ex occasione prauī cuius-

dam rumoris, quem Dionysius de se per Platonem dissipatum querebatur. In posteriore parte, theologia quadam Platonis in quodā enigma te indicatur, & longa oratione Dionysius monetur de Deo temerè philosophandum non esse, & in ea re reprehenditur. Tādē additur iudicium Platonis de quibusdam Dionysii domesticis, quibus vti vel nō vti debeat. Duo sunt itaque huius epistolæ capita, Bona fama consulendum esse, de rebus diuinis non esse temerè philosophandum.

Plato Dionysio bene agere.

Epist. 2.

Existimas (sicut ex Archedemo cognoui) à te non solum mihi, sed necessariis etiam meis abstinendum esse, ne qua tibi vel iniuria, vel contumelia à nobis oriatur: Dionem autē excipis. Atqui hac oratio (qua Dion excipitur) declarat me in meos imperium non habere.¹ Nam si (quemadmodum arbitraris) & ceteris Græcis & tibi & Dioni imperarem, melius (mea quidē sententia) vobis vniuersis, ceterisque Græcis omnibus esset consultum: nunc equidem magnus sum, quia rationi pareo & obtempero. Quæ idcirco scribo, vt intelligas Cratistolum & Polyxenum, nihil veri ad te detulisse, quorum alterum aiunt dicere, plerosque meorum familiarium in Olympiis à se auditos, qui tibi conuitia, criminâque obiicerent. Hic fortasse clarius & acutius audit, quàm ego: nihil enim audiui. Postea verò cū de nobis eiusmodi sermo ad te perferetur, sic tibi faciendum censeo, vt me per literas admoneas: vera enim dicere nec grauabor, nec erubescam.² In eo autem statu sunt res nostræ,

¹ Indicat suam culpam non esse, si quid obtrectatū sit. Si imperare omnib⁹, ista nō dicerentur: At non impero nisi mihi.

² Assumptio est syllogismi, Nos clari & celebres sumus.

vt homini in Gracia nemini (liberè enim & apertè dicam) ignoti simus: nec de nostra necessitudine homines, vel hoc tempore conticescunt, vel imposterum (ne tu hoc ignores) vnquã conticescent. Sciunt enim qui nos bene norunt, familiaritatem nostrã nec exiguam, nec dubiã fuisse. Quorsum hæc igitur disputo?

³ Dicam verò, & quidem initio paulo altius re-
petito. Natura comparatũ sic est, vt excellens sapi-
entia potentiãque, ad eandẽ quasi metam contendãt,
eãque semper se mutuo comitãtur & vna esse cupiũt:
hinc sanè fit, vt homines vulgò de his rebus inter se
vel colloquentes, vel alios audientes, vel in priuatis
collocationibus, vel in poëmatibus, latẽtur & gaudeãt.
Etenim cùm in sermonem de Hierone & Pausania
Lacedamonio inciderint, Simonidis cum illis princi-
pibus familiaritatẽ, quæque & egerit, & dixerit, iu-
cundè & libèter commemorãt: Periandrũque Co-
rinthiũ, & Thalem Milesium, itẽmque Periclem &
Anaxagorã, Cræsum & Solonẽ, ac Cyrum tanquã
dynastẽ cum sapientibus celebrare cõsueuerunt: quæ
etiã imitati poëtæ, Chreuntem quidẽ & Tereciam,
Polyadũque, & Minoẽ, Agamemnonẽ & Ne-
storem, Vlyssẽ & Palamedem consociant: atque
etiam, ni fallor, Prometheum & Iouem primi ho-
mines eadem ratione cõiungebant: ex iisque ad mu-
tuam alios quidem discordiam, ad concordiam au-
tem alios, hõsque rursus nunc ad concordiam, nunc
ad discordiam spectantes, & partim quidem con-

³ Transít ad pro-
positionẽ, quòd
clari viri bonã
famam sectari
debeant, idque
approbat indu-
ctione sapiẽtũ
& potẽtũ, qui
ad bonam famã
coniuncti vixe-
runt.

4 Colligit summam inductionis, & propositionem statuit, quod viri clari fame bona studeant, & rursus quodam naturae testimonio confirmat ita concluso.

Quae boni & divini viri sentiunt, sequenda sunt: Sentiunt autem fame serviendum esse: Hoc igitur sequendum. Assumptio praecedit.

5 Confectarium ad assumptionem de animorum immortalitate, quae rursus epistola septima asseritur.

6 Repetit proximae assumptionis sententiam.

7 Propositio syllogismi quae adiectus illustratur.

8 Concludit principem syllogismum: Itaque bona fame serviamus. & exornat adiunctis, quae ea recte factorum comes & socia sit.

9 Accedit ad secundum locum, quod Plato & Dionysius bonam famam consequentur, si philosophiam ille verè docuerit, & hic sanctè coluerit. Interponitur autem quadam levis obiurgatio.

cordes, partim verò discordes, canunt. ⁴ Quae quidem omnia idcirco recenseo, ut doceam etiam post mortem nominis nostri famam in obscuro futuram non esse. Eius itaque nobis est habenda ratio, & futuris illis temporibus inserviendum. ⁵ Etenim natura quadam fit, ut nequissimus quisque nihil aut cogitet, aut curet: contra verò optimus quisque & honestissimus omnia suscipiat & subeat, ut bonam apud posteros famam consequatur. Quo argumento etiam moveor, ut credam earum rerum (quae in hac vita geruntur) aliquem in morte sensum esse. ⁶ Optimorum enim virorum animi, haec ita esse praesentiunt, secus autem improbissimorum. ⁷ Atque maioris fidei praestantium & diuinorum virorum praesensiones, quam ignauorum & inertium putandae sunt. Equidem sic existimo, si priscis illis & veteribus (de quibus loquor) superioris vitae mores emendare liceret, magnum studium, magnamque operam in eo positu-
situros, ut melius de ipsis, quam nunc fiat, & honestius posteritas loqueretur. ⁸ Hoc verò nobis adhuc, Dei gratia, conceditur, ut siquid in antea acta vita non rectè commissum sit, re ipsa atque verbis corrigatur. ⁹ Confirmo autem (quod ad philosophiam attinet) id verum fore, ut si bene vixerimus, bona: sin male, mala de nobis hominum opinio futura sit. Atqui neque sanctius omnino quicquam agere possumus, quam ut illud spectemus, & propositum semper habeamus, neque contra magis nefarium, quam

ut negligamus, & pro nihilo habeamus. Quemadmodum autē id fieri conueniat, utque quod iustum est, sese habeat, exponam. Cū inter philosophos magnæ cuiusdam excellentiæ nomen obtinerem, in Siciliam ea causâ veni, ut Syracusis te præstantiæ meæ testem & velut astipulatorem haberem, philosophiâque etiam apud simplices & imperitos honorarem. Quod quanquam mihi prosperè non euenit, causâ tamen eam esse non arbitror, quam plerique existimarent, sed potius quòd mihi non magnâ fidem adiungeres, & velut diffidens à te amandares, aliòsque accerferes, ac quæreres quod officij mei munus esset. Ita tibi videlicet probatus eram: atque de his ita plerique dictitabant, nos à te cōtemptos esse, animūque tuum aliis rebus esse captum. Hæc enim iactabantur. Quid verò faciendum tibi sit, audi, ut ad id etiam, quod interrogas, quales inter nos esse debeamus, tibi respondeam. Siquidem philosophiam omnino contemnis, valere scilicet eam sinamus: sin autem meliora, vel ab alio didicisti, vel per teipsum inuenisti, quàm à nobis doceantur, hæc amplectere. Quòd si sanè nostra tibi doctrina probatur, me quoque colere debes & obseruare. Ac nunc itaque velut initio res agatur, viam præito, ego siquidem sequar.¹⁰ Nam si abs te cultus & obseruatus fueris, te quoque meritò colam & obseruabo: spretus autem & contemptus, conquiescam. Quinetiam si tu mutui huius honoris dux & author eris, philoso-

¹⁰ Disputat magistro priorē honorē à discipulo deberi. argumētum ex adiunctis est.

phia honorem tribuere videberis, eaque res gloriam
 11 Cōcludit hoc morale præceptum de mutuo tibi tanquam sapientie studioso & amanti compa-
 præceptoris & rabit. At si te (à quo nullo honore afficerer) honora-
 discipuli amore. rem, diuitias admirari & sectari existimarer, quod
 12 Dionysius ab eūtem Platone orauit, ut Dionem de ipsius vore alteri collo cāda latēter in-
 terrogaret, quod nostrum decus: cūm autem ego te coluero, dedecus fu-
 Dion grauitertulit. Hoc videtur Plutarchus dicere isto loco à Platone obscure redierit) tibi planius explicabit. 13 Verum enim uero
 indicari. Quod idē epistola vltima clari⁹ est. potius est id accuratē diligētēque disputandū, quod
 longē præstantius est atque diuinius, cuiusque gra-
 13 Accedit ad secundam partem epistolæ, & thelogiā quādam quædam attigit. Hic mysterium trinitatis inuolutum quoddā videtur de patre, filio, spiritu sancto, quod aliās non solum aliis nominibus Deum mentem, animam mūdi appellauit, sed etiam gradibus quibusdam distinxit Plato, ut Deus rex quidā summ⁹ esset in-
 finita potentia: 14 Quæ cuiusmodi sint, humanus animus intellige-
 mens autem (penes quam rerum sapientia, consiliūque subesset) principatus esset à rege proximus, tum anima mūdi, quæ rerū ortus & interitus per regē mētis sapientia definitos exequeretur, ut ferè sunt in magnis monarchiis imperator, senatus: & qui exequatur mādāta imperatoris senatus consulto firmata, magistratus. Idē ferè locus est postea sexta epistola. 14 Concludit syllogismo immensam illā Dei naturā humano ingenio comprehendere non posse. In Dei natura nihil est humane nature cognatum: Quicquid autem intelligit animus, eiusmodi est: Animus igitur non intelligit Dei naturā. Deinde reprehendit Dionysium hic temerē philosophantem. Eadem disputatio est post epist. 7.

re desiderat, sed ad ea respiciens, quæ sunt ipsius naturæ cognata atque finitima, quorum nihil est stabile atque firmum, nec in rege atque iis (de quibus dixi) simile & consentaneum. Quod autem diuinis illis, & æternis naturis inferius posteriùsque est, id in animi nostri cognitionē perceptionēque cadit. Attamen ô Dionysii Doridisque fili, qualisnam est ista percunctatio, & quæ est malorum omnium caussa & origo, vel animo potius insita & ingenerata quæstionis huius cupiditas & libido? ¹⁵ quam nisi ex animo funditus euellas, veritatem profectò nunquam assequere: tu tamen ipse (cùm in horto sub lauris essemus) id te excogitasse, & inuentum esse tuum prædicasti: tùmque ego, inquam, si hoc tibi sic esse videatur, magna me & graui disquisitione liberaisti. At nemo adhuc est assequutus vt hoc inueniret de quo mihi magna sollicitudo fuit: tu verò cùm fortasse quempiam audiueris, diuino aliquo instinctu huc incidisti, deinde cùm firmas rei demonstrationes adeptus tibi videreris, non firmè & constanter tenuisti, sed falsa visione & specie inductus, huc & illuc profilisti: In diuinis autem nihil est tale. ¹⁶ Atque id ne tibi soli videatur accidisse, certò scias neminē (qui de maximi illius & primi regis natura audiuerit) initio aliter, atque nūc es, affectū fuisse: sed alium vehemētius, remissius alium, conflictatum vix tandem difficultate liberatos esse, omnino autem neminem parum laborasse. Quæ cùm ita sint, propemo-

¹⁵ Siquis nō reprimat Theologiae temerariam cupiditatem, verum non assequetur: At illud tibi contigit: Quare & hoc.

¹⁶ Docet lentum & modestum studium Theologiae esse oportere, quæ doctrina ferè est 7. de repu. circa finem.

dum quidem spero nos inuenisse (quod epistola petebas) quemadmodum nos inter nos gerere debeamus.

17 Monet rursum Dionysium, ut accuratè disquirat, antequam iudicet.

17 Nam si & aliorum consiliis adiutus sis, & nostra instituta compares, & rerum ipsarum pondera per se diligenter examines, tandem si vera examinatio tua sit, quod vis, assequere, illósque & nos familiarissimos & notissimos habebis. An non igitur hæc omnia quæ diximus, ita se habebunt? Quòd Archedemum remiseric, rectè etiam facis: ac posteaquam ad te redierit, deque nobis audita renuntiauerit, in alias forsitan quæstiones incidet. Quare rursum (si rectè statueris) ad me mittes, ut ad te velut mercator reuertatur. Hoc autem si sæpius egeris, & ea quæ mandauero, iterum atque iterum probaueris & expendaris, per mihi mirum fuerit, nisi quæ tibi antea difficilia atque obscura fuerant, nunc facilia perspicuaque videantur. Quare audacter & liberè hæc agite. Hac enim mercatura nullam unquam nec tu institueris, nec ille fecerit honestiorem,

18 Monet ne ista mysteria diuulgentur. Argumentum ex adiunctis est, quia sint imperitis ridicula, imperitis obscura.

aut Deo gratiorem. 18 Quancquam id tibi prauendum & prouidendum censeo, ne res istæ exeant, & in manus imperitorum incidant. Nihil enim est (ut equidem ipse censeo) quod vel à simplici multitudine magis irrideatur, aut quod ingeniosis magis admirabile, magisque diuinitatis plenum esse videatur. Ea verò frequenter agitata, multosque per annos assiduè audita vix tandem multo labore, velut aurum expurgantur & enitescunt. Quod au-

tem mirum hîc accidit, animaduerte. Plerique sunt homines in hisce rebus diuinis versati, quauis & ingenio ad discendum prompti & parati, & memoria constantes & firmi, & omnibus modis iudicio prudentes & acuti, senes iam, nec pauciores annos, quàm triginta hîc immorati, qui tamen nunc nuper sibi accidisse aiunt, vt quæ olim planè incredibilia sibi visa essent, nunc verissima & clarissima videantur: quæ autem olim verissima, nunc con-

trâ.¹⁹ Quãobrem his rebus ante oculos positis, cauere debebis, ne vnquam te pæniteat eorum, quæ tibi temerè exciderint. Certissima autem cautio est,

¹⁹ Cōcludit prouisionis huius & cautionis admonitionem, qualis est epistola 7.

nihil scribere, sed addiscere: neque enim fieri potest, quin scripta in vulgus emanent. Quæ caussa mihi fuit nihil his de rebus scribendi: neque sanè extat vlla Platonis litera, nec extabit. Quæ autem nunc feruntur, Socratis sunt, qui etiam dum adolescentulus esset, virtute insignis fuit. Vale, & hæc ita esse confide: epistolamque hanc simulatque diligenter lectitaris, combure. Sed hæc quidem satis.

*Alud iur hoc qui quidquid is
bucay dmi. My publicum
produrunt. Sider. Ios. sat. 1.*

²⁰ Quod Polyxenum tibi non remisierim, miratus es. Ego verò etiam de Lycophrone, & de cæteris qui sunt apud te, quod iam pridem dixi, idem etiam nunc dico, te nempe in differendo illis omnibus non solum natura & ingenio, sed doctrina & artificio longissimè præstare, nec eorum quenquam sponte (vt quidam arbitrantur) sed omnes inuitos refelli & conuinci: ac tamen videris illis & humaniter vsus

²⁰ Addit ad epistolam iudiciū suū de quibusdā Dionysii domesticis, quorū alios improbat, cōmendat alios.

& liberaliter largitus. Atque hæc de talibus nimium fortasse multa. Philistione autem (si quidem vteris) familiarissimè vti potes: ac, si licet, Speusippo etiam vtere & remitte. Indiget autem tui Speusippus. Pollicitus est mihi Philistion (si tu ipsum dimiseris) se celeriter Athenas venturum. Itaque si è latumiis emiseric, rectè feceris. Leue autem est quod de seruis ipsius, & de Hegesippo Aristonis filio rogare te velim. Scripsisti enim ad me, si quis vel hunc, vel illos offenderet, idque ad aures tuas perueniret, te minimè permissurum: ac de Lysiclide dissimulandum non est. Solus enim ex iis, qui è Sicilia Athenas profecti sunt, nihil de nostra necessitudine commutauit, sed si quid boni in rebus nostris fuit, laudare & amplificare non desinit.

A R G V M E N T V M

tertiæ epistolæ.

Respondet initio huius epistolæ de genere salutationis, deinde facta diuisione duarum calumniarum (quibus à Dionysio afficiebatur) singulatim vtramque refellit. Docet in epistolæ præscriptione Verbum *ἐν περὶ τῶν* melius, quàm *χαίρειν* adhiberi. Argumentum ex adiunctis est. Præcipua verò sententiæ hîc sunt, Non accedendū sapienti ad Remp. in qua consilio locus non est. Item, Amicis succurrendū.

Eidem.

Epist. 3.

S In epistolis hoc genere salutationis vtor, *Πλάτων Διονυσίῳ χαίρειν*, an verissimā salutationem sequar? an potius pro mea consuetudine si præscribam *ἐν περὶ τῶν*, quemadmodum in lieris amicos salutare consueui? Etenim etiā

Deum ipsum (sicuti retulerunt qui tum oraculum petebant) Delphis hoc ipso verbo scilicet assentatus appellasti: atque (vt aiunt) hoc egregium carmen inscripsisti,

Sis lætus, latumque velis seruare tyrannum.

Ego verò non modò Deum, sed ne hominem quidē hoc modo salutarim: Deum quidem, quòd cōtra naturam eius facerem. Deus enim longè ab omnivoluptatis abest ac doloris sensu: hominem verò, quòd ei plerunque voluptas damnum ac molestiā pariat: tarditatem siquidem mentis & obliuionem & stultitiam & insolentiam parit.¹ Atque hæc sic à me de salutatione dicta sint. Tu verò cū legeris, quam in partem voles, accipe.² Plerique autem te quibusdam apud te legatis præsentibus dicere solitū aiunt, quod cū aliquādo me audiente prædicares tibi certum & statutum esse, Græcas vrbes in Sicilia restituere, & Syracusanos principatu tyrannico in regium mutato, subleuare, quanuis id maximè cuperes, te tamen id ne faceres, à me tum esse prohibitū: nunc autē Dionem adhæc ipsa perficienda instruā, tēque tuis artibus de principatu deiiciam. At tu si quid ex his sermonibus emolumentum capias, ipse nosti: contumelia sanè me afficis, cū veris ac gestis rebus contraria loquare. Satis verò supérque & à

Nota
¹ Concludit responsionē de genere salutationis.

² Proponit calumnias, quib⁹ ledebatur à Dionysio.

³ Intermiscet alias quasdam calumnias.

si quid offensum peccatūmve esset, id totum in me vnum deriuarent, velut omnia meo consilio faceres.

4 Respondet summatim his calumniis ex testimonio & adiunctis.

5 Facit diuisionem harum calumniarum, ut postea singulis accuratius respondere possit.

6 Respondet de gubernatione reipublicæ, primum quod non debuerit attinere: argumētū ex causis adiunctis ita concluditur: Nō est capeffenda respublica in qua princeps sapiētes eiiciat, improbis obsequatur: Talis Dionysii reipublica fuit: Non fuit igitur capeffenda. Assumptio præcedit.

4 Tu autem optimè nosti, me de republica, sponte per pauca tecum initio cōmunicasse, quando me quod operæ pretium esset, facturum arbitrabar: & alia quædam de legum præmiis modicè & modestè curauisse: præter quæ tu alia asscripsisti, vel alius quispiam. Intelligo enim vēstrum quosdam insidiosè res eiusmodi machinari. 5 Veruntamen vtrumque clarum & perspicuum erit his, qui de meis moribus iudicare poterunt: tametsi, ut modò dixi, nil mihi opus est calumnia vel apud Syracusanos, vel hos omnino, quibus ista persuaseris: imò verò defensione potius vtendum est aduersus calumniam, & illam priorem, & hanc præsentem superiore quidem illa longè grauiorem & acriorem. Itaque aduersus duas criminationes duabus me defensionibus niti necesse est: primum quidem me tecum de republica meritò cōmunicare noluisse: deinde neque meum consilium (quod ais) fuisse: neque me tibi Græcas vrbes restituere cupienti restitisse. Initio itaque eorum, de quibus dixi, primum primo loco percipe. 6 Syracusas & tuo, & Dionis rogatu accersitūque veni: Dionis quidem tum mihi spectati & probati, tum veteris hospitis, atatisque iam planè cōfirmatæ & constantis: quæ vel tantummodo non stulti necessaria sibi esse ad res tantas (quanta res tum fuerant tuæ) gerendas intelligerent: tuo verò, cū admodum iu-

uenis esses, & earum rerum valde ignarus & im-
 peritus, quarum te intelligentem & peritū esse con-
 ueniret, ac mihi prorsus ignotus esses. Postea siue
 homo, siue Deus, siue fortuna quædam tecum, Dio-
 nem expulit, solūsq; es relictus. Quid igitur? ⁷ An
 existimas esse mihi tecum vllam reipublicæ gerendæ
 societatem potuisse, cū sapientem socium perdidis-
 sem: stultum autem viderem cum multis flagitiosis
 hominibus relictum, non imperantem, sed imperare
 se existimantem, cū re vera tamē impuris illis &
 flagitiosis seruiret? ⁸ Quo tempore quid me facere
 decuit? nōne quod agebam, cæterum necesse fuit,
 rem quidem publicam missam facere, vt inuidiæ ca-
 lumnias effugerem? vos autem quanuis alienatos &
 discordes, omni tamen studio recolligere & recon-
 ciliare? Harum sanè rerum etiam mihi testis fueris,
 quā vehementer id contenderim, quāque ista
 cōtentione nunquam destiterim: ac vix quidem tam
 etsi aliquando, inter nos constitit vt domum naui-
 garem, quoniam bello essetis impediti: pace autem
 subinde facta, vna cū Dione Syracusas ad tuum
 mandatum venirem. Atque hæc sic acta sunt, cū
 Syracusas primū profectus sum, cūque illinc in
 patriam redij. Postea verò constituta pace me aduo-
 casti (non sicuti erat institutum, vna cū Dione)
 sed vt solus accederem per epistolam mādasti: Dio-
 nem autem affirmabas te deinceps accersiturum.
 Itaque non veni: ac Dioni etiam molestus idcirco

⁷ Sentētia pro-
 positionis, qua-
 lis est 7. epistola
 de sapientis of-
 cio in republica.

⁸ Complexio vn-
 de transit ad se-
 cundam ratio-
 nē, quod omni-
 no publica nō at-
 tingerit, quod ad
 iunctis illustra-
 tur, & rei gestæ
 historia, in qua
 ostēdit se coactū
 in Siciliam ve-
 nisse: quod idem
 septima epistola
 lati⁹ exponitur.

& offensus fui: Commodius enim putabat esse, ut
 accederem, tibi que parerem. Atque anno post ex-
 acto, à te & triremis & epistolæ venerunt: eorum
 autem quæ epistolis mandabantur, caput fuit, Si ve-
 nirem, Dionis res omnes ex animi mei sententia fo-
 re: si non venirem, contrá. Pudet verò referre quot
 epistolæ & à te & ab aliis ex Italia & Sicilia, &
 ad quàm multos necessariorum & amicorum meorum
 missæ sint, quæ vniuersæ ad hoc iter suscipiendū hor-
 tarentur & orarent, ut tibi morem gererem. Om-
 nium sanè ac præcipuè Dionis sententia fuit, mihi
 nauigandum esse: nec inerti molli que otio torpesce-
 dum: quanuis ipsis ætatem prætexebam ac prætende-
 bam: atque de te constanter affirmabam, futurum
 non esse, ut obrectatoribus & inimicitiarum caus-
 sas quærentibus obsisteres.⁹ Perspiciebam enim
 tum quoque quod etiam hoc tempore perspicio, red-
 undantibus & immodicis opibus & priuatorum, &
 in magistratu degentium, quanto copiosiores hæ fu-
 erint, tanto ferè plures & acerbiores, & qui calum-
 nientur, & qui ad voluptatem cum turpi fædore que
 detrimento loquantur, educari. Quo malo nullum
 exitiosius alit opulentia, aut alia licentiæ cuiusvis
 facultas.¹⁰ His tamen omnibus posthabitis accessi,
 existimās nemini amicorum meorum sermonis de me aut
 querelæ locum relinquendum, tanquā per inertiam
 & ignauiam meam fortunæ eius (quæ seruari alio-
 qui possent) periissent.¹¹ Quare cum venissem (no-

& Addit super
 rioribus aliud
 argumentum nõ
 veniendi ex ad-
 iunctis personæ.

10 Propositio ge-
 neralis, Amicis
 succurrèdū esse,
 cuius assumptio
 præcessit.

11 Describit ge-
 neralim quæ
 Dionysio consu-
 luerit, ac primū
 de recõciliatio-
 ne gratiæ.

sti enim sanè omnia quæ acciderunt) æquum esse censebam , vt quemadmodum epistolis tuis promiseras & receperas , Dionem in pristinam gratiam reciperes & reuocares , ad eamque rem necessitudinem superiorem memorabam. Qua in re si me audiisses, melius quàm nunc (vt equidem sentio) & tibi, & Syracusanis, & cæteris omnibus Græcis prouisum esset atque consultum. Deinde te monui, vt bona Dionis ab eius necessariis possiderentur, neque per hos diuifores (quos nosti) diuiderentur: præterea suasi vt reditus Dioni quotannis mitti solitus mea præsentia nil minueretur, sed potius augeatur. ¹² Quorum omnium cùm nihil impetrarem, ¹² Indicat Dionysii fraudem, qd nihil præstaret ex promissis.

discedere statui: me tamen tuis verbis annum postea integrum retinuisti, quòd affirmares venditis Dionis bonis alteram te partem Corinthum ad eum esse missurum, alteram filio eius relicturum. Per multa eiusmodi commemorare cùm liceat, quorum nihil quanuis pollicitus, præstiteris, quia sexcèta propemodum sunt, prætereo. Facultates autem Dionis contra voluntatem eius auctonatus, quanuis negasses, nisi de sententia ipsius te esse facturum, gloriosissimum ò vir mirifice, tuis omnibus promissis Colophonem addidisti: ¹³ artem siquidem neque honestam, ¹³ Causa quam sibi prætexuit Dionysius ad expellendum Platonem.

neque festiuam, neque iustam, neque cōmodam repperisti, qua me velut ignarum rerum (quæ tum gererentur) deterrereres, ne Dioni fortunas suas reddendas procurarem. Equidem cùm Heraclidem expu-

b. iij.

listi (quod neque Syracusanis, neque mihi iustum videbatur) quoniam cum Theodote & Euribio te deprecatus sum, ne faceres tanquam legitimam causam nactus esses, dixisti iampridem tibi cognitum & perspectum esse, quàm nihil res tuas curarem, sed Dionis tantum & Dionis amicorum rationem ha-

14 Cōcludit prima calūniæ refutationē de gubernatione publica, & factum suū probat adiunctorum argu-mento.

berem: ¹⁴ utque (cum Theodoti & Heraclidi Dionis amicitia calumniæ loco criminis que obuceretur) nervos omnes intenderim ne supplicio afficerentur.

Atque hæc nostræ in republica communicationis consilia fuerunt: ac si quam dissensionem aliam noris, meritò putes hæc omnia sic euenisse: ne mireris. Enimvero rem diligentius & accuratius æstimanti improbus sanè videar, si magnitudine potentia tuæ commotus, veterem amicum & hospitem tua culpa minus secundis rebus utentem, te verò nulla re (ut ita dicam) deteriorem, si hunc inquam prodidissem, teque iniuriæ huius authorem sequutus essem, omniâque sicut imperasses, sic opibus tuis videlicet illectus fecissem? Neque enim quisquam aliam commutati animi mei causam suspicari potuisset, si tum à sen-

15 Transito ad secundam calum-
niam de urbis restituendis, & abolenda tyrannide. Refutatio est ex sermonibus quibusdam Dionysii & Platonis.

tentia mea decessissem. ¹⁵ Atque hæc ita simultatem, alienationemque nostram pepererunt. Superiori autem orationi continua succedit oratio, de qua mihi secundo loco dicendum esse proposueram. Itaque considera, & diligenter attende, nunquid mentiri tibi, ac non vera dicere videar. Confirmo enim te in horto, presentibus Archedemo & Aristocri-

to viginti propè diebus ante meam Syracusis in patriam reditum, eadē mihi quæ nunc ais, exprobrasse, quod & Heraclidis, aliorumque omnium maiorem, quàm tui curam haberem: coràmque iis me percunctatus es, nunquid meminissem aduentus mei initio me tibi suasisse, vt Græcas ciuitates restitueres. Ego verò meminisse respondi, quin hæc etiam mihi tum optima videri affirmavi. Dicendum enim est, ô Dionysi, quod tum subinde dictum est. Etenim te rogavi, vtrum id ipsum tibi tantum consulissem, an aliud etiā præterea. Tu verò sanè quidē iracundè, & mihi, vt putabas, contumeliose respondisti. At ista contumelia reuera tanquam inanis instar somnij evanuit. Interrogasti autē me, apertissimè deridens, an meminissem ea te mihi tanquā docto homini præcepisse, vt facerem, aut non facerem: tum, inquam, hæc tu optimè meministi, quippe qui in¹⁶ Geometria eruditum, aut modo nescio quo prædicasti: ac postea quod respondere potui, reticui, veritus ne paucorum verborum causa reditum (quem sperabam) ex lato & patenti angustū mihi facerem. Quorsum igitur hæc omnia? ¹⁷ Nempe vt ab his calumniis abstineas, quasi te Græcas vrbes à Barbaris dirutas restituere, & tyrannide in regnum conuersa, Syracusanos subleuare prohibuerim. Nihil enim de me potes mentiri, quod à moribus meis sit alienius. Præterea verò clariora iis ad refutandū argumenta proferrem, si qua hac de re disceptatio posset idonea

¹⁶ vide de hoc Geometria studio Plutarchum in Dione.

¹⁷ Colligit sermonis huius universi summam.

18 Cōcludit epi-
stolā dilemate.

videri: quod hæc & ego suaserim, & tu facere no-
lueris. Neque magnum est palàm facere, commo-
diſſima hæc futura fuiſſe & tibi, & Syracusanis, &
Siculis omnibus. Attamen ô amice, ¹⁸ ſi negas te
dixiſſe, quæ dixeris, excuſationem tuam libenter ac-
cipio. Sin autē confiteris, poſtea ratus ſapientē Steſi-
corum fuiſſe, palinodiam eius imitatus falſam &
mendacem orationem cum certa & vera cōmutato.

A R G V M E N T V M

epiſtolæ quartæ.

HÆC epiſtola ſcribitur poſt ſuſceptam Dionis expeditionem ad-
uerſus Dionyſium. Cohortatur autē Dionem ad bene gerendam
republicam. Summa ſic eſt,

Principes in ſummo imperio locati Virtutem, & Virtute claros
principes ſectari debent:

Dion eſt in ſummo imperij loco:

Sectetur igitur Virtutem, & Virtute claros principes.

Propoſitio nō exponitur. Initio autem magiſtri Platonis exemplum di-
ſcipulo Dioni proponitur:

Viri boni referunt omnia ad veram officiij laudem:

Plato in amicitia Dionis id ſemper egit.

Plato Dioni Syracuſano
bene agere.

Epist. 4.

S Pero tibi omnibus tuis in rebus atq; tem-
poribus cognitā & perſpectā beneuolen-
tiā & voluntatē noſtrā eſſe, quātūmq;
laboris atq; operæ in his adhibuerim, vt perficerētur,
non alia re magis inductus, quàm officiij & honeſtatis
cōtentione atq; laude. Iuſtū enim & ab omnibus pro-
pè conſeſſum eſſe arbitror, vt viri verè liberales & hu-

mani, nihilq; nisi officium sequuti, debitā virtuti & meritā gloriam consequātur.¹ Atque hactenus (superis gratia) res percomodè cecidit: imposterum verò magnū & graue certamē propositū nobis est. Etenim fortitudine, velocitate, robore præstare plerique alij fortassis etiā queant: veritate autē & iustitia, & magnificētia, & decora quadā reliquarum omnium virtutum specie atque gratia qui præstēt laudis & virtutis amore capti, iure meritōque ceteris hominibus anteponantur. Sed hæc perspicua ac manifesta sunt. Meminerimus verò nos decere ceteris viris excellentiores esse, quàm vel pueris excellamus. Quod utique per te ipsum etiā intelligis. Itaque de nobis apud omnes constare debet tales nos esse, quales nēpe videri atque haberi velimus: maximè cū (superis bene iuantibus) id facile nobis sit futurū.² Etenim ceteris omnibus ferè accidit, ut nominis & famæ consequēda gratia regiones variæ peragrandæ & obeundæ sint. At rerū tuarum status eiusmodi est, ut toto terrarū orbe (& si quid etiā magnificentius dici possit) vnum in locū, & quidem ad te spectandū omnium mortalium oculi mentēsque cōuertantur. Quæ cū ita sint, contendere debes & elaborare, ut illum veterem Lycurgum referas & exprimas, itēque Cyrum & quēvis alium, qui vita & moribus, & reipublicæ regendæ sapientia floruerit.³ Quandoquidem plerique, ac ferè omnes (qui istic agunt) magnam prorsus hominum opinionem esse dictitent, afflicto & euerso

¹ Cohortatur de inceptis Dionē ad similitudinem laudis officij, primum ex dissimilibus & maioribus.

² Argumentum ex aliis dissimilibus, quibus addit exempla clarorum principum.

³ Addit contrarij rumoris testimonium, quo magis incendat.

Dionysii imperio res propter & tuam & Heraclidis, & Theodotis, & cæterorum nobilium ambitionem & cupiditatem esse perituras: qualis faxint dii, ne quisquam existat: si autem extiterit, partes fuerint tuæ, malis eiusmodi mederi: ac potius optandum est, ut omnes bonum & rectum communi mente at-

4 Correctio quæ dā adhortationis quæ similitudine tractatur syllogismo conclusa.

5 Assumptio complexionis coniuncta.

6 Admonet Dionem ut de rebus suis scribat, & magis affabile se præbeat.

7 Vide de nimia austeritate Dionis Plutarchum.

que consilio spectetis. ⁴ At ridiculum fortasse videbitur hæc à me ita præcipi, quæ notissima tibi sint. Veruntamen in theatris & spectaculis athletas videmus à pueris etiam plausu & clamore acui, nedum ab amicis incitari, qui studio & benevolentia cohortari videantur. ⁵ Nunc autem vos ipsi tanquam in publico spectaculo decertatis: ac si quid vobis opus fuerit, perscribite. Res nostræ sunt eodem in statu, in quo cum aderatis fuerant. ⁶ Scribite verò & quid à vobis adhuc actum sit, & quid nunc agatur. Nam tametsi multa ad aures nostras perferuntur, certum tamen nihil scimus. Atque epistola quidem & à Theodote & Heraclide Lacedæmona & in Aeginam mittuntur. Nos autem (ut dixi) quanuis audimus varios sermones, certi tamen nihil tenemus. ⁷ Memento verò te quibusdā minus, quàm deceat, in sermone benignum & affabilem videri. Itaque ne te lateat hominum charitate & benevolentia rerum gerendarum facultatem maximè contineri: Austeritatem autem solitudinis sociam esse & comitem. Felix esto.

EPISTOLÆ.
ARGUMENTVM
epistolæ quintæ.

27

Commēdat Dion hac epistola Perdiccæ tum adolescentulo Macedoniæ regi Euphream Platicum condiscipulum suum. Syllogismi summa est, ex septima deinceps epistola, ubi disputatur beatas esse respublicas, in quibus aut philosophi regnant, aut reges philosophantur. Sic autem est,

Stabiles sunt respublicæ, quæ sapientes rectores nactæ sunt:

Sapiens verò est Euphrens in Macedonia:

Stabilis igitur erit, si eo utatur.

Assumptio præcedit.

Dion Perdiccæ bene agere.

Euphreo suasi, sicuti mandaras, ut rerum tuarum curâ susciperet, easque diligenter & studiose curaret. Decet enim me hospitale & sacrum (quod dicitur) consilium tibi præstare, tum cæteris in rebus omnibus, tum sanè quomodo Euphreo uti cõueniat. Vir enim est, non solum ad alia permulta tibi cõmodus, quo tibi imprimis opus est, sed etiã propter infirmitatē ætatis tuæ, & in qua non multi iuuenibus idonei consiliarij reperiantur, pernecessarius.¹ Enimvero singulis publicis in rebus velut animantibus sua quædam & propria vox est, alia democratia, oligarchia alia, alia monarchia: quas nosse plerique se existimant, sed certè longissimè ab his intelligendis absunt, nisi fortè admodum pauci. De rebus itaque publicis, quæ erga & deos & homines² vocem suã & voci cõsentaneas actiones habet, ea sanè salua & incolumis in perpetuum florebit: quæ autem fal

¹ Propositio quæ similitudine animalium illustratur.

² Per voces leges intellige proprias singulari rerum publicarum, vel potius rectores earum, quæ leges viue sunt.

ſam & alienam imitabitur, labetur & corruet.

³ Repetitur aſ-
ſumptio.

³ *Maximè igitur ad eã rem opportunus Euphrens, quanuis ad alia quoque ſtrenuus & induſtrius, acciderit. Regendã enim monarchiã ſcientiam non minorem in eo futuram confirmo, quàm ſit in vlllo fa-*

⁴ Complexio eſt
ſyllogiſmi.

miliarium & domeſticorum tuorum. ⁴ Atque his in rebus conſilium eius ſequutus, fructus maximos

⁵ Occupat obie-
ctionem contra
Platonem, &
cauſſam reddit

quamobrem ad
republicã non
acceſſerit. Hic

locus citatur à
Cicerone in ma-

xima epiſtola
ad Lentulum.

⁶ Vide peregri-
nationẽ Plato-
nis epiſtola 7.

*& ipſe percipies, & illi quoque afferes. ⁵ Ac ſiquis his auditis fortè dixerit, Plato, vt videtur, profite-
tur ſe tenere democratiã gubernandã ſcientiam: ve-
rùm cùm ei licuerit populi cauſſas agere, & de re-
bus optimis ſententiam dicere, nunquam vllum de
republica verbum fecit. Ad ea reſpondebo Plato-
nem ⁶ ſerò in patriã rediſſe, & populum Atheniẽ-
ſem propè iam ſenectute deſipientem reperiſſe, &
ab iis qui antea rempublicam tenuerant, moribus iis
imbutum, qui à Platonis inſtituto vehementer ab-
horrerent. Populo enim Athenienſi tanquã patri li-
bentiſſimè conſuluiſſet, ſi quid ſe profuturum, non
id omnino temerè conaturum ſperaiſſet. Quod idem
ſanè de me facturum fuiſſe arbitror. Nam ſi nos
inſanabiles offendiſſet, miſſos nos faciens, neque
mei, neque mearum rerum curam rationẽmve vl-
lam habuiſſet.*

A R G V M E N T V M

ſextæ epiſtolæ.

Cohortatur hac epiſtola tres principes ad amicitia, quorum Her-
mias opibus & humana prudentia, Eraſtus & Coriſcus, qui Pla-
tonem diu audiuerant, recõdita philoſophia præſtarent. Itaque poten-

tiam illius cum horum doctrina, & horum vicissim doctrinam & fidem cum illius potentia coniungendam monet. Totum argumentum ex adiunctis est, & sententia est à Platone toties cantata de potentia & sapientia coniunctione, de regibus philosophis.

Plato Hermiæ, & Erasto,

& Corisco bene agere.

Epist. 6.

Mihi¹ videtur deorū aliquis prosperā vobis secundamque fortunam, dūmodo sapienter utamini, prolixè liberalitèrque præstitisse. Vicini siquidem estis, rerūque vestrarum usus requirit, ut alij alios mutuis studiis & officiis quàm maximis adiuuetis. Neq; verò Hermiæ maior ad res gerendas facultas fuerit, vel equorū, vel reliqui apparatus bellici, vel auri quamlibet immensi, quàm fidelium & constantium & integris moribus præditorū amicorum copia.² Erasto autē & Corisco ad eam (quam de ideis habet) præclaram quidem ipsam sapientiā confirmo (tametsi senex) alia tamē opus esse sapientia & ad improbitates hominum fraudesque cauendū, & ad vim & iniuriā propulsandū. Etenim ad eas res imperiti sunt & rudes, quoniā nobiscum (qui ipsi simplices minimèque malitiosi sumus) bonā magnāmq; vitæ suæ partem consumpserunt. Itaque hac prudentia insuper illis opus esse dixi, ne veram philosophiam omittere, humanam verò & quæstuariam vehementius amplecti, quàm deceat impellantur.³ Quam quidem facultatē, quantum mihi vi-

¹ Instituit primum hūc syllogismū, Fideles amici Hermiæ sunt necessarij: Tales sunt Erastus & Coriscus: Propterea necessarij. Assumptio & complexio rei iungitur longius.

² Instituit secundū syllogismi propositionē & assumptionem, Erasto & Corisco humana prudentia opus est: Ea autē est in Hermiæ. Complexio differtur.

³ Assumptio secundū syllogismi.

deri, qui nondum sum cum eo versatus, potest. Hermias non solum vi quadam naturæ & ingenij, sed arte & experientia consequutus est. ⁴ Quorsum igitur hæc cōmemoro? nempe cū pluribus in rebus quā tu, & Erastum & Coriscum probauerim, expertusque sim: confirmo, prædico, profiteor non facile te reperturum, his tuis vicinis quenquam fide & integritate superiorem. ⁵ Quamobrem te hortor, ut hos viros omnibus honestis studiis complectare, neque quicquam prius & antiquius ducas. ⁶ Coriscū & Erastum vicissim moneo, ut Hermiam redamēt, studeāntque mutua quadam coniunctione in vnum beneuolentiæ vinculū peruenire. ⁷ Quod si quis vestrū fortē dissoluerit (nihil enim est in rebus humanis usquequaque firmum & stabile) per epistolam de querelis vestris me certiores ac meos facite. Spero enim sermones nostros ab æquitate præsertim & ingenuo pudore profectos (nisi quid admodum grauiter offensum violatūque fuerit) quauis incantatione fortiores fore ad vos pristina charitate & consuetudine copulandum & coniungendum. Quia in re si operam studiūque ponemus, quantum poterimus, quantumque valebimus, firma hæc erunt & stabilia, quæ velut oracula nunc effudimus. Quid autem his neglectis sit futurum, reticebo. Omen siquidem fælix & faustum vobis ominari cupio, & quidem recipio hæc bona omnia deorum gratia vos esse facturos. ⁸ Hanc epistolam necesse est vos omnes

⁴ Assumptio primi syllogismi, Erastus & Coriscus fideles sunt amici, quæ confirmatur testimonio Platonis.

⁵ Complexio primi syllogismi.

⁶ Complexio secundum syllogismi.

⁷ Admonet quæ de querelis inciderint, ut earū causas ad Platonem tanquam pacificatorem scribant.

⁸ Precipit ut hanc epistolam frequenter legant, & honesto pacto & iureiuramento interposito res suas inter se transigant.

(qui tres estis) & quidem simul vniuersi, aut certè bini, quàm sèpissimè fieri poterit, lectitetis: & honesta quadam iurisiurandi pactique formula res vestras inter vos transigatis: quod non dedeceat deierantes adhibito studio, eoque liberali & concinno, adhibitæque talis studi sorore disciplina & Deum principem rerum omnium præsentium atque futurarum, principisque & causæ patrem Dominum obtestari: Quem si seriò & verè philosophabimur, omnes perspicuè & euidenter, quatum bono & beato viro licuerit, percipiemus & intelligemus.

⁹ Hic dogma Platonium est de trinitate, quales fuit in epistola secunda paulo obscurius de Deo, mente & anima mundi.

A R G V M E N T V M

epistolæ septimæ.

Expulso per Dionem Dionysio, Dionemque ipso à duobus fratribus Atheniensibus hospitibus suis interempto (ut in hac epistola narratur) Hipparinus Dionis filius, & Hipparinus Dionysii iunioris frater superioris Dionysii filius (ut in epistola proxima est) Syracusas tenebant, & armis patriam contra eiectum Dionysium defendebant: quo tempore de optima Reipublicæ forma deliberarunt. Hac igitur de re rogatus Plato hac epistola scribit, sed copiose magis & magnificè, quàm partitè & distinctè. Multus enim est in exponenda triplici sua in Siciliam profectione, quomodo cum miseris omnes respublicas cognouisset, in Sicilia primum fortè venerit, ibique Dionem nouerit. Deinde quare eodem redierit, quid Dionysio consuluerit: Vbi multa etiam de Dionis probitate, deque improbitate, & eorum qui Dionem necarunt & Dionysii: de statu ciuitatis: tum quomodo postremum & reuocatus eodem sit, & inde abierit. Quæ tam prolixè persequitur, ut illorum temporum historiam magna ex parte possis hinc excerpere: questionem tamen propositæ de optimo ciuitatis statu interim abundè satisfacit, beatas nempe ciuitates esse, quibus sapientes principes præpositi, iustis & communibus omnium legibus non à se latis, sed ab optimis ciuibus ad hoc munus à republica delectis, sanctissime pareant, & exemplo suo ciues reliquos ad similem iustitiam cohortentur. Sententiæ autem multa in si-

gnes sunt, Beata respublica, in quibus reges philosophantur, aut philosophi regnant. Vt medicus ad agrum accedit, sic philosophus ad ciuitatis consilium, si curari & possit & velit. Homines nō hominibus, sed legibus subditos esse oportet. Viro bono nil turpe potest accidere. A ceca audacia mala omnia oriuntur. Amicis non repugnandum. Philosophus amore philosophiæ omnes labores subit. Res diuina diuinitus inspirantur, non humanitus apprehenduntur.

Epist. 7.

¹ Syllogismum hūc instituit. Si sentitis idē quod Dion, sociū me vobis adiungā: Illud autē: Hoc igitur. Assumptio præcedit.

² Propositio syllogismi, ad cui⁹ illustrationem Dionis sentētia declaratur.

³ Vt demonstrēt quomodo Dion in hāc de republica sententiā venerit, digreditur deinceps in longā vite suæ narrationē, ubi tamen de reipublica statu multa interim tractātur, & primum de calamitate rerum pub. quod ita concluditur: Respublice improbis rectoribus subdite, misere sunt: Atheniensium & aliorū populorū respublica improbis rectoribus subdite sunt:

Quare etiā misere. Assumptio præcedit longa inductione malorum principū.

Plato Dionis propinquis & Amicis bene agere.

Iteris¹ vestris mihi significastis, eandem vobis in republica mentē sententiāque sequendam esse, quā etiam Dion sequutus esset. Itaque me cohortati estis, ut quantū mihi liceret, & factis & verbis me socium vobis adiungerem.² Ego verò si mentem & voluntatem eandem habetis, me socium fore spondeo: sin autem etiam atque etiā hac de re deliberabo. Quānam autem sentētia Dionis voluntāsque fuerit, non signis aut coniectura aliqua augurari, sed certa scientia testificari possum. Etenim cū primū Syracusas accessi, annos natus ferē quadraginta, Dion ea fuit ætate, qua nunc est filius eius Hipparrinus: quāque tum sententia fuit, ab ea nunquam postea decessit: nempe qui iudicaret Syracusanos liberos esse debere, & optimis legibus viuere: ut³ nihil mirum sit, si deus quispiam etiam hanc Hipparrinum in eandem regenda reipublica mentem, patrique concordem & consentientem impulerit.

*Qua verò ratione id factum sit, ut ea mente pater
esset, non alienum est iuuenibus vel senibus auscultare.
Conabor autem ab initio eam ipsam vobis exponere,
opportunum siquidem id nunc & commodum vide-
tur. Equidem adolescentulo mihi id ferè accidit,
quod in ea ætate plerisque solet accidere. Censebam
enim quamprimum liberior viuendi potestas facta
esset, rempublicam mihi capeffandam esse: at ciui-
lium rerum casus quidam eiusmodi obstitit. Ete-
nim cum à multis ciuitatis status (qui temporibus il-
lis fuit) improbaretur, festinè subitoque hic orbis in
republica conuersus est, mutatisque rebus, vnus &
quingenta viri rectores instituti sunt, vndecim
quidem in vrbe, decem in Piræo: causis forensibus
utrique, ceterisque negotiis omnibus, quæ solent in
urbibus à magistratu gubernari: triginta autem
omnium principes, & quidem authoritate summa
facti sunt: quorum quidam mihi noti & familia-
res erant. Itaque me repente ad eas res (quas mihi
censebant idoneas & honorificas fore) inuitarunt.
Mihi tamen (ut dixi) quanuis adolescenti nihil ob
ætatem noui contigit. Etenim existimabam hos re-
ctores, cum ab iniqua vita ad æquos & humanos mo-
res ciuitatem traduxissent, rempublicam rectè guber-
natos esse. Itaque eos studiose & diligenter obser-
uavi: & quid agerent animaduerti. Atque istorum
opera subito perspexi perfectum & demonstratum
esse, superiora illa reipublicæ tempora, si cum poste*

rioribus conferantur, aurea fuisse: aliâque eiusmodi cum facerent, tum amicum meum iam etate prouectum, Socratem, quem propemodum nihil verear omnium hominum, qui tum fuerunt, iustissimum dicere, ad ciuem quendam vi comprehendendum & tanquam capite damnatum, vnâ cum sociis miserunt, vt vel inuitus earum rerum particeps illis, & quasi conscius esset. Hic autem non paruit, ac periculum quoduis adire maluit, quam talium facinorum affinis videri. Quæ sanè omnia cum viderem, & alia eiusmodi non pauca, grauitè & molestè tuli, meque ipsum ab his flagitiis abduxi. Nec verò longo postea tempore triginta tyrannorum dominatus occidit: totaque temporis illius potestas occubuit. Atque iterum ecce licet remissius ac tardius, attamen ad rempublicam animo studioque reuocor: sed tum quoque permulta confusis nimirum perturbatisque rebus acta sunt, quæ toleranda non viderentur: vt mirum admodum nil esset, in tanta perturbatione pœnas ab inimicis grauiiores & acerbiores expeti: tametsi humanitate summa, clementiâque singulari sint vsi, qui tum redierunt. Tum autem casu nescio quo amicum illum nostrum Socratem quidam ex iis (qui rerum potiebantur) in iudicium adduxerunt, fœdissimique criminis, ac minime omnium Socratis vitæ congruentis reum fecerunt. Hunc, enim vt impium alij quidem accusarunt, alij autem condemnarunt, & morte multarunt: eum inquam, qui sceleratæ comprehensio-

Intelligit Tra-
sibulum, qui exu-
les Athenienses
reduxit in pa-
triâ. de quo Lu-
cretius libro 5.

nis illius quasi contagionem fugerat, ne de proscri-
ptis tum miseris & afflictis amicum quendam suum
violaret. Hæc itaque flagitia mihi cogitanti & eo-
rum temporum magistratus, leges, instituta animo
memoriâque repetenti, quanto magis considerabam,
quantôque longius ætate procedebam, tanto maius
difficiliusque videbatur rempublicam bene gerere
& fæliciter administrare. ² Neque enim posse sine
fidelibus sociis & amicis rem geri, quales tamen nul-
li superessent: neque noui alij parari facile possent,
cùm ciuitas nec legibus, nec institutis patrum rege-
retur, sed iura & mores funditus euerterentur: id-
que malum manaret in dies latius. ³ Itaque ego qui
primùm tanta cupiditate incensus ad rempublicam
fueram, hæc ipsa cernens, omniâque sursum ac deor-
sum agi conspiciens, animo prorsus æstuabam, nec
habebam planè quo me verterem: neque tamen in-
quirere desinebam, num quis melior, & his casibus,
& vniuersæ reipublicæ status accideret, eamque oc-
casionem vrbani rebus capessendis expectabam:
tandem verò percepi res omnes publicas vitiose re-
gi, quod & leges pene insanabiles haberent, neque
egregia vlla institutione tenerentur, sed vaga & in-
ani temeritate iactarentur. ⁴ Quapropter verâ syn-
ceramque philosophiam celebrans (quòd ab ea om-
nis & publicarum & priuatarum rerum æquitas iu-
stitiâque petenda videretur) adductus coactûsque
sum, vt prædicarem, hominum generi nullum mise-

² Cōcludit bre-
uiter quare ad
rempub. nō ac-
cesserit. Qui re-
gere rēpublicā
volūt, fideles a-
micos habere de-
bent: Ego verò
nullos inuenire
poterā: Quare
non accessi.

³ Cōplexio pro-
ximi syllogismi
cum argumenti
repetitione.

⁴ Propositio ge-
neralis de mise-
ria rerumpubl.
que sentētia ve-
lut oraculum
quoddā vulgò
citatur, & s. de
republ. ab eodē
authore decla-
ratur.

riarum modum, malorumque finem prius futurum, quàm aut rectè verèque philosophantium hominum genus ad ciuiles magistratus & publicos accessisset, aut ij penes quos ciuitatum principatus essent, singulari aliquo deorum immortalium beneficio verè sanctèque philosopharentur.⁵ Hac itaque mente in Italiam Siciliamque primùm sum profectus, eoque cùm venissem, beata (quæ illic dicitur) vita Italicis Syracusanisque epulis referta nequaquam placuit, bis die satiari & expleri, noctu solum nunquam dormire, & eiusmodi cætera, quæ talem vitam comitantur. Neque enim ex iis moribus, eorū, qui sub celo sunt, hominū quisquam vnquā (qui ab adolescentia hanc degendæ vitæ rationem sequutus sit) vel prudens vel ingenio præstans & excellens existat: temperans esse certè nunquam laborabit. Ac de cæteris quoque virtutibus eadem sanè ratio fuerit.⁶ Nulla verò vnquam ciuitas in vlla legum tranquillitate conquiescet, in qua ciues facultates suas effusis sumptibus exhauriant, sibi que omnibus in rebus mollitiem & cessationem proponant, nullūque laborem, nisi in conuiujs, & vino & stupris subeant: necesse siquidē est eiusmodi ciuitates perpetuò nunc in tyrannidem, nunc in paucorum libidinem, nunc in populi leuitatem variè cōmutari, ab earūque principibus iura ciuitatis & æquabilitatem ne nomine quidē audiri.

⁷ Quibus rebus cognitis & perspectis forte fortuna Syracusas accessi, eaque profectiois fortuna prin-

⁵ Docet aliā rerum publ. miseriam ex intemperantiū ciuiū moribus. exempla sunt Italicorum & Siculorum morum, ubi de prima profectio ne in Siciliā aliquid attingitur, non tota hīstoria narratur.

⁶ Generalis propositio: ubi ciues sunt intemperantes, res publica misera est, & in vitiosum statū aliquē perpetuò labitur.

⁷ Significat iniuriā tollendæ tyrannidus à se profectū esse. quod circa finem epistolæ rursus affirmabit, cūm dicet tot mala Dionysio cōtingisse, quia Platonis consilium neglexerit. De moribus autem Dionysii hīc addicit, quæ apud Plutarchū scribuntur.

cipirem arte & astu prouidenti, eorum omnium (quæ
 Dioni & Syracusanis contigerunt) principiū fuisse
 videatur: verendūque est ne maiorum etiā rerum
 initium rursus existat: nisi vos hoc tempore secundis
 meis monitis consiliisq̃ pareatis. Quonam pacto
 igitur affirmo nostrum hunc in Siciliam aduētum,
 omnium temporis illius euentorum causam princi-
 piūmque fuisse? Nempe cū in Dionis tum iuuenis
 congressum, colloquiūmque venissem, & quæ homi-
 nibus optima mihi viderentur, ea verbis demōstras-
 sem, agendāque suasissem, tum mihi videor occultē
 & velut imprudens futuram tyrannidis euerسیونē
 machinatus esse. Etenim Dio auidissimus audiendi
 discendiq̃ fuit, & cū permulta alia, tum ratio-
 nes doctrinæ nostræ sic excepit, vt omnes adolescen-
 tes (quos quidem viderim) ingenio studiōque longē
 superaret: statuītque reliquam vitam multō pleris-
 que & Italis & Siculis excellentius instituere: vir-
 tutēque omnibus voluptatibus deliciisq̃ lōgē an-
 teponere. vnde accidit, vt vsque ad obitū Dionysii
 viuus in odio inuidiāque apud eos esset, qui tyran-
 nicis institutis viuerent.⁸ Postea autem animaduer-
 tit eandem ipsam mentem (quam rationibus hone-
 stis ipse comparasset) cum aliis quoque communicari
 posse, quorum ē numero diis bene iuuantibus Dio-
 nysium fortasse nō desperaret futurum. Quod si cō-
 tigisset, & ipse & alij Syracusani mirificam vitæ
 fælicitatem consequerentur. Quapropter omnibus

8 Hactenus de
 prima p̃fectio-
 ne. deinceps nar-
 ratur causā se-
 cundæ & sic cō-
 cluditur: Si rex
 bonus est, regnū
 est beatū: Si Pla-
 to venerit, regē
 bonum faciet: Si
 Plato igitur ve-
 nerit, regnū bea-
 tū erit. Assum-
 ptio & cōplexio
 cōfusa præcedūt.

modis contendendum & enitendum putauit, ut Syracusas aduolare, earumque rerum socius & adiutor essem. Memoria siquidem tenebat, quàm facile nostra consuetudine in amorem honestissimæ & beatissimæ vitæ perductus esset. Quod si in Dionysio perfecisset (sicut instituerat) magna spe tenebatur, sine sanguine, sine cæde, sine tot malis, quæ iam contigissent, breui tempore se perfecturum, ut tota Sicilia fortunatissimè ac beatissimè viueret. Quæ cum sapienter Dion animaduertisset, Dionysium impulit ut me aduocaret: atque ipse vnà scribens rogauit, ut rebus omnibus posthabitis quàm celerrimè accederem, priusquam nonnulli Dionysii familiares ipsum ab optima vita ad aliam quandam auerterent. Hæc verò, atque etiam multò plura commemorabat. ⁹ Etenim (aiebat) quas tandem occasiones iis (quæ diuina quadam fortuna oblata sunt) ampliores expectabimus? Narrabat deinde Dionysii per Italiam, Siciliamque principatum, & his in locis potentiam & iuuenilem ætatem, atque erga philosophiam & literas ardorem: addebat etiam de liberis & fratris & sororis, deque domesticis omnibus quàm faciles propensique forent ad eam disciplinam, vitamque suscipiendam, quæ à me probaretur & laudaretur, quàmque ad exhortandum Dionysium idonei & accommodati. Quamobrem si vnquam aliàs, nunc sanè spem esse certissimã, eosdem homines & philosophos, & magnarum ciuitatum principes &

⁹ Cohortatio
Dionis ad accer-
sendū Platonem
sumpta ex supe-
riore illo publi-
ca felicitatis ar-
gumento ex phi-
losophis regib⁹:
addita sunt etiã
circunstatiæ do-
mesticorū, quo-
rum consuetudi-
ne Dionysius in-
citari possit.

rectores fore. Eiuscemodi verò cohortationes & alie quedam permultæ Dionis fuerant. Ego tamen quorsum hæc adolescentium cupiditas euaderet, metuebam: quorum voluntates mutabiles sunt, & sæpe sibiipsis repugnantes atque contrariæ. Tametsi Dionis mores & natura graues & ætate ipsa maturos & constantes cognoueram. Itaque cùm dubitarem & considerarem proficiscendūne esset & obsequendum necne, tandem subiit eundum esse, ac si quis vnquam & de legibus & de Republica, quæ meditatus esset, exequi cogitaret, tum vel maximè id aggrediendum esse. Nam si vnum duntaxat impulissem, omnia bona abundè præstaturus essem.

¹⁰ Quapropter ea & sententia & fiducia domo abij, non vt plerique existimabant, sed mea quadam verecundia in primis adductus, ne quando solum vanus quidam nugator esse, opus nullum sponte suscipere, Dionisque hospitalitatem & amicitiam in periculo non mediocribus constituti prodere existimarer. Itaque siquid illi accidisset, aut à Dionysii, aut aliis inimicis expulsus ad nos profugisset, atque ita me conueniret, ¹¹ O Plato extorris patria & exul ad te confugio, non militum, non equitum copiam requirens ad inimicos vlciscendum, sed orationis & eloquentiæ facultatem, qua te plurimum posse cognoueram in hominum adolescentiū animis ad probitatem & æquitatem cohortandis, & in mutuam beneuolentiam amicitiamque assidue coniungendis.

¹⁰ Confirmat idem ex dissensu
nei circumstantiis,
Si nō venissem,
vanus existima-
rer.

¹¹ Dionis proso-
popœia, qua di-
sputatur rursus
proximum ar-
gumentum.

Quibus tua quidem culpa modò per te destitutus,
 Syracusas fugiens, huc aduenio: ac mea quidem for-
 tuna minus fortasse tibi dedecus attulerit, Philoso-
 phia autem (quam perpetuis laudibus in celo ponis,
 & à cæteris hominibus contemptam & despectam
 esse conquereris) an non per te nunc mecum prodi-
 ta videbitur? Ac si Megaris quidem fuisset, ac-
 currisses utique ad opem ferendum, quasunque ad-
 res implorassem, aut te omnium mortaliū ignauissi-
 mum iudicasses: nunc verò te scilicet itineris longi-
 tudine & nauigationis laborisque difficultate ex-
 cusans, credis te tandem malitiæ famam & impro-
 bitatis euitaturum? multum equidem aberit. Hæc
 inquam si sic diceret, quidnam obsecro posset hone-
 stè responderi? nihi sanè. ¹² Quare accessi & qui-
 dem ratione tam legitima commotus, quàm quis-
 quam possit ad hoc iter ineundum commoueri: ob-
 id enim exercitationes honestas intermisi, ut tyran-
 nidem neque meis studiis, neque mihi conuenientem
 subirem. Cùm igitur venissem, me ipsum omni suspi-
 cione criminis liberaui, ne quisquam vel hospitalem
 Iouem, vel ipsum philosophiæ numen à nobis vio-
 latum meritò queri posset: quod ipsum sanè ignomi-
 niosum esset futurum, si mollitia debilitatus atque
 ignauia turpem fædâque infamiæ notam mihi inus-
 sisset. Veruntamen post aduentum meum (neque
 enim longius euagetur oratio) omnia seditionum &
 calumniarum de Dione tyrannidem velut affectan-

12. Cōmemorat
 quæ post secundâ
 profectiōem cō-
 tingerit in Sici-
 lia, quomodo
 Dio expulsus sit
 quarto mēse post
 aduentū Plato-
 nis, velut regnū
 Dionysii affe-
 ctaret. Occasio
 autem huius ca-
 lūniæ ex episto-
 la quadâ Dio-
 nis de pace ad
 Carthaginienses
 scripta sumpta
 est. Vide Plutar-
 chum in Dione.

te apud Dionysium plena comperi. Summo autem studio defendi, sed parum potui. Quarto siquidem postea mense Dionysius accusans ab eo tyrannidi insidias fieri, Dionem nauigiolo impositum turpiter eiecit.¹³ Nos autem omnes amici Dionis metui-
 mus, ne quem nostrum criminaretur, ac velut insidiarum conscius supplicio afficeret. Ac de me rumor quidam Syracusis percrebuit, quod à Dionysio tanquam eorum author interemptus essem. Verum cum nos omnes sic affectos esse sentiret, metuens ne quid atrocius ex hoc metu existeret, omnes benignè & humaniter accepit, meque ipsum imprimis consolatus est, benèque sperare iussit, orauitque impensius ut manerem. Mea enim discessio vituperationi fuisset, remansio autem laudi. Itaque valde se precari simulabat: attamen tyrannorum preces cum violentia & necessitate coniunctas esse scimus. Quare cum retinendi mei rationem comminisceretur, omni me nauigationis potestate prohibuit. In arcem enim deduxit, ibique habitare iussit, unde nullus nauicularius non modò prohibente Dionysio, sed nisi mandante atque imperante posset educere: neque mercator, neque ullus præfectus oræ maritimæ, neque omnino quisquam me abeuntem conspexisset solum, qui non protinus comprehensum ad Dionysium reduceret, præsertim cum secus, quàm antea vulgatum esset, quemadmodum Platonem Dionysius mirificè complecteretur: idque sanè ita erat: ve-

¹³ Plato retētus à Dionysio & humaniter tractatus, & tam vehementer ammat⁹, ut id grauius duntaxat in Platone ferret, quod ab eo Dio pluris q̄ ipse fieret. Vide Plutarchum in Dione.

rum enim confitendum est. Nam me assidue magis ac magis pro morum suorum consuetudine complectebatur, cupiebátque se magis à me, quàm Dionem laudari, seque mihi quàm illū chariorē & amiciorē existimari: idque mirandum in modum à me contendebat. Qua autē ratione id optimè fieri posset, si tamen fieri posset, nihil laborabat: nempe ut discendo & auscultando, philosophiæ rationibus & consiliis se dederet, mihi que obtemperaret. At verebatur calumniatorum sermones, ne quid fortè turbaretur, Dióque interea omnia quæ vellet, conficeret. Ego verò omnia perferebam, & in prima sententia permanebam: qua profectus eram, observans, si quomodo Dionysius in amorem philosophicæ vitæ posset adduci. Ipse autem resistendo tandem me vicit. Atque primum tempus sic omnino traductum est, & quo sum in Siciliam profectus, & quo ibidem sum commoratus.¹⁴ Postea verò abiij, summisque Dionysii precibus adductus redij. Quamobrem verò redierim, & quid consentaneum iustumque egerim, ubi primum de rebus ita se nunc habentibus dixero, de iis postea scribam, & quidem eorum gratia, qui interrogant quo consilio iterum sim profectus, ne res alias agere, precipuas omittere videar. Enimvero hæc affirmo, Si quis agrotanti & prava ratione victus videnti de valetudine recuperanda præcipiat, nōne id imprimis est necessarium, ut videntum commutet & parere cupienti, contraria sua-

¹⁴ Instituit rationē tertiā profectiois in Siciliam & generaliter de sapientis officio in republ. præcipit. Sapientis est in republ. sic versari, ut rationi obtemperantes ciues consilio regant, resistentes omittat. Id Plato fecit: Sapienter igitur egit. Propositio si militudine mendici declaratur.

deat? recusanti verò nihil omnino consulat? Hoc enim qui faciat, & virum & medicum arbitrabor: qui verò contrà fecerit, eum & ignauum, & medica artis imperitum iudicabo. Simillima verò, germanaque res est in ciuitate, siue princeps eius vnus, siue plures fuerint. Nam si recta ratione Respublica decenter administretur, & de rebus vtilibus deliberetur, sapientis est talibus ciuibus consilium dare. At cùm ciues iter ab illa recta republica deuiũ tenuerint, eiúsque vestigiis insistere & ingredi noluerint, principique suo denuntiarint, vt Rempublicam missam faciat, neque attingat, aut paratã sibi mortem proponat, iusserintque vt eorum libidinibus & cupiditatibus inserviat, viãque doceat, qua & facillimè & celerrimè quod velint, assequantur, hunc inquam Reipub. rectorem, qui hac patiat, nequaquam virum putabo: contrà verò, qui fecerit, verum principem nominabo. ¹⁵ Hac sententia fui, quoties de re aliqua grauiore ad humanam vitam pertinẽte quisquã me consuluit, vt de facultatibus & opum possessione, aut de corporis vel animi cultu & institutione, si tamen vitæ quotidianæ modum aliquẽ habere videretur. Quòd si consulenti audiens esse velit in his rebus, de quibus consultatur, non modò libenti & gaudenti animo, sed etiam prompto & alacri consilij mei copiam facio: at si nulla de re omnino consilium petitur, aut consultor obsecuturus esse consilio non videatur, vltro consilium illi meum non

¹⁵ Assumptio de Platonis factis ad illud præscriptũ sapientis officium accommodatis.

offero: per vim autem ne filio quidem meo consilium darem: seruo tamen consularem, & repugnantem etiam cogerem. At cogere vel patrem vel matrem nefas esse arbitror, nisi fortè morbo aliquo in insaniam delirationemve lapsos. Certam autem degenda vitæ viam sequentibus, ipsis quidem probatam, mihi autem nequaquam, neque frustrà molestus & odiosus monitor esse, nec assentator, neque explendis improbis libidinibus (quas si sequerer, hac me luce indignum vitæque iudicarem) materiem ministrare

16 Redit ad propositionē, unde reuersus ad assumptionē, & ad republ. Dionysii accesserit, cōmemorat quid tum consuluerit tyrāno, & quomodo patrē improbū fuisse disputarit, quod amicis careret, deinde eadem ratione filium.

ac suppeditare velim. 16 Idem sanè de ciuitate sua sapientem virum sentire decet, vt moneat & reprehendat, si malè gubernari Respubl. videatur, modò neque frustrà moneat, neque cum vllò vitæ periculo reprehendat, vim tamen patriæ in corrigendo ciuitatis statu non afferat, quoniam sine exiliis, sine cædibus ciuium eiusmodi correctio fieri non possit. Verùm quietus & tacitus & sibi & patriæ bene precabitur & optabit. Hoc quidem pacto vobis consuluerim. Cōsulebam autem Dionysio vt quotidianam vitam primū sic institueret, vt ipse sui imprimis compos esset, fidelēsque amicos & socios pararet, ne quod antea patri, illud idem ei contingeret, qui cū multas & magnas Sicilia ciuitates à Barbaris vastatas & euersas cæpisset, non potuit cū eas restituisset, in singulis fideles rectores collocare, neque ex amicis neque ex alienis neque ex fratribus, quos à primis incunabilis educauerat. Homines autem &

obscuros & egentes summis magistratibus & amplis opibus supra modum auxit & ornauit: quorum neminem sibi principatus adiutorem neque suasionem, neque disciplinam, neque beneficio, neque necessitudine deuinciens efficere potuit: ¹⁷ Darioque septies nequior deteriorque fuit, qui neque fratribus, neque iis (quos aluerat) se cōmittere credereque ausus est, sed iis tantummodo sociis (quorum opera ad Midā & Eunuchum superandum vsus erat) septem imperij prouincias, easque singulas vniuersæ Siciliae, magnitudine nequaquam comparandas partitus est: quorum in imperio gubernando summam fidem & integritatem expertus est, ut nullas insidias vel suo regi, vel inter se sibi ipsis facerent: exemploque docuit, qualem sapientem legum latorem præstantemque regem esse deceat: suis enim legibus ad hoc usque tempus imperiū Persarū conseruauit. ¹⁸ Quin etiam Athenienses tametsi ipsi nequaquam dirutas à Barbaris vrbes restituisent, sed cultas & celebres accepissent, imperium tamen cū fideles ciuitatum rectores adhibuisent, annos quinquaginta retinuerunt. At ¹⁹ Dionysius cū Siciliam vniuersam in vnā ciuitatem cōgisset, astutia quadā omnibus diffidens, vix tandem propter amicorum inopiam, ac ne vix quidem seruatus est. ²⁰ Quo quidem & probitatis & improbitatis argumentum maius esse nullum potest, quā hominibus amicis, fidelibusque vel carere, vel abundare. ²¹ Itaque hæc

¹⁷ Amplificatio assumptionis ex minoribus. Dario quāuis deterrimo, Dionysius tamē deterior fuit.

¹⁸ Collatio dissimilis exempli ad eandem amplificationem.

¹⁹ Redditio de Dionysio ad vtramque collationem.

²⁰ Sēctia propositionis, improbus est qui caret amicis.

21 *Accomodat
exemplū patris
filio, & ex eadē
propositione rur-
sus assumit, q̃
Dionysius mi-
nor amicis ca-
ruerit, ideóque
fuerit improb⁹.
Sed pro comple-
xione adhorta-
tio est ad parā-
dos amicos.*

Dionysio & ego & Dio consulebamus, quandoqui-
dem patri ea fortuna contigisset, non alia de caus-
sa, quàm quòd ab humanitate & honesta hominū
consuetudine tam vehementer abhorreret: consule-
bamus inquā, primūm vt ad ea respiciens, alios sibi
amicos ex domesticis atque aequalibus ad virtutem
comparandam simili studio captos quæreretur: seque
ipsum imprimis componeret & conformaret. Eum
enim ab amicis & fidelibus socius mirandum in mo-
dum inopem esse. Neque tamē id palām & apertē
monebamus (tutum siquidem non fuisset) sed obscu-
rē iaciebamus, & verbis latenter disputabamus.
Quod quicumque veris amicis instructus esset, &
sibi ipsi, & eis omnino (quibus esset praefectus) salutē
daret: contrā verò qui secus fecisset, ruinam & per-
niciem afferret. Itaque si & viam illam tenuisset, quā
docebamus, seipsum & prudentem & temperantē
praestans: & desertas Sicilia ciuitates restituisset, le-
gib⁹que & institutis conformasset, vt & ipsi bene-
uola & inter se aduersus Barbaros existerent, fore
vtpatenum imperium non duplicaret tantum, sed
infinitis partibus amplificaret: longē enim facilius
Carthaginenses vinci subigique posse, quàm aliquā-
do à Gelone victi subactique essent, contrā quàm
patri eius accidisset, qui tributum Carthaginensi-
bus pendere coactus esset. 22 Hæc igitur sunt quæ
disputabantur & admonebantur à nobis insidianti-
bus videlicet, vt passim rumores quidam & sermo-

22 *Cōcludit cō-
siliū Dionysio da-
ti summam, &
approbat euētu.*

nes diuulgati sunt, qui nobis apud Dionysium superiores, Dionem quidem expulerunt, nos verò in magnum metum coniecerunt. Vt autem paucis multa complectar. Peloponneso & Athenis profectus, Dio re ipsa & euentu Dionysium admonuit.²³ Posteaquam autem patriam liberasset, & pristinae libertati Syracusanos bis restituisset, eodẽ in ipsum animo fuerunt, quo Dionysius antea fuerat, cum ipsum tamen regem tali imperio dignum fingere & instituereniteretur, reliquumque vitæ tempus cum eo traducere cogitaret.²⁴ At interim Dionysius aures calumniis eorũ dabat, à quibus Dio affectati regni crimine accusabatur, omnesque nervos eò contendere, vt Dionysius literarum dulcedine captus & illectus, regni curam deponeret, eamque Dioni totam permitteret, atque hac fraude Dio regnum vsurparet & assumeret, Dionysiumque expelleret. Hactum sanè apud Dionysium, posteaque apud Syracusanos iactata peruicerunt, sed victoria, victoria ipsius authoribus infami prorsus atque abominanda. Quod cuiusmodi fuerit, audire vos, atque intelligere necesse est, qui me ad presentium rerum statum componendum inuitatis. Equidem Atheniensis homo & Dionis amicus, eiusque fautor & adiutor ad tyrannum profectus sum, vt inter eos pro bello pacem beneuolentiãque conciliarem. At in eo certamine calumniatoribus impar fui, victusque succubui.²⁵ Cum verò Dionysius & honoribus &

²³ Digreditur abrupta tẽporis historia in Dionis interfectores: nondũ enim Dio cæsus erat in hac secunda profectioe, sed post tertiã, quæ deĩde narratur.

²⁴ Repetitis calumnias Dioni obiectas, quarũ etiam particeps Plato fuit, quò Sophista à calumniatoribus vocabatur, quasi eloquẽtia veneficiis & incantamentis Dionysium seduxisset. Vide Plutarchum in Dione.

25 Continuat
historiā de Dio-
nis interfectori-
bus Atheniensi-
bus, vt tanti sce-
leris infamia pa-
triā liberet, &
pbitatis suæ ex-
emplū opponit.
Atheniēsis fue-
rit Dionis inter-
fector, Atheni-
ensis etiam fuit
Plato Dionis i-
teger defensor:
de se prius dicit,
eum de illis ho-
mucidis. vide
sceleris historiā
in Plutarcho.

26 Comparat
vtrunque exem-
plum pressius, et
cōcludit hos sic
carios tanti non
esse, vt patriam
dedecorent.

muneribus me sibi velut astipulatorem & amicum conaretur efficere, vt eiekti Dionis honestam speciē aliquam & iustam sibi prætexeret: horum nihil à me potuit impetrare. Postea autem Dio reditum in patriam parans, fratres Athenienses secum assumpsit, non quidem philosophiæ studio & communicatione sibi coniunctos, sed ex hac plebeia permultorū hominum amicitia, quæ vulgò ex hospitiorum & sacrorum & spectaculorum familiaritate conciliari solet. Itaque hi fratres qui Dionē in patriam reduxerunt, cum ex illis causis, tū ex eo maximè, quòd eius reditum adiuuerant, in Dionis amicitiam insinuati sunt: qui in Siciliam profecti, cum Dionem apud Syracusanos ab eo liberatos odiosum & inuidiosum quasi regnum affectantē animaduernerent, non solum amicum & hospitem prodiderunt, sed propè suis manibus interemerunt: arma siquidem manibus suppeditates interfectores, adiutores & administri cedis adfuerunt. Quam & fœditatem, & impietatem neque ipse tacitus prætereo, neque item cōmemoro. Plerique enim alij tam indignum facinus & nunc lamentantur, & imposterum deplorabunt. ²⁶ Quod igitur de Atheniensibus ita dicitur, tãquam ciuitati maculam aliquam sceleris huius inusserint, equidem nō assentio. Etenim illum quoque Atheniensem esse confirmo, qui nullis opibus, nullis honoribus moueri potuit, vt eundem ipsum Dionem proderet, neque mercenaria & seruili

necessitudine amicus erat, sed honesta liberalis disciplina communicatione : cui quidem soli fides amplior adhibenda est, quàm ulli vel animorum, vel corporum cognationi. Quare neque tanti putandi sunt Dionis interfectores, ut patriæ dedecus afferat, quasi præstantes, aut eximij viri unquam fuerint.

Atque hæc hætenus omnia, ut Dionis amicis propinquisque consulatur.²⁷ Cōsulo verò insuper idem,

quod antea, & eandē sententiā tertium vobis tertiis expono, ne dominis hominibus Sicilia, neque vlla

ciuitas alia (hæc siquidē sententiā mea est) sed legibus

subiecta sit. Neque enim dominatibus, aut seruientibus ea res utilis est: nec ipsis, nec ipsorum liberis, liberorumque posteris, sed exitiabilis & perniciofa.

Angustis verò & sordidis moribus animi eiusmodi lucra solent appetere, sed qui neque in presens, neque

in posterum tempus bonum quicquā & iustum vel diuinum vel humanum norint. Hæc primū quidē Dioni per

suadere conatus sum, deinde Dionysio, postremum etiā nunc vobis ac mihi per Iouē^a tertium seruatorem

obtemperate.²⁸ Ponite vobis ante oculos & Dionysium & Dionem: quorum ille me non audiens turpiter

viuit: hic verò audiens honestam mortem obiit. Neque autem viro res honestas & sibi & patriæ cupienti quicquam potest, nisi rectum & honestum accidere: neque

quisquam nostrum natus est immortalis, neque, si cui id eueniret, iccirco, ut vulgus arbitratur, beatus esset. Bonum quidē & malum æstimatione di-

d. i.

²⁷ Interponit huc velut præteriens sententiam suam de repub. ut ciuitates legibus subditæ sint, non hominibus.

^a Quia ter è Sicilia incolumē reduxerat.

²⁸ Comparat Dionem cum Dionysio, & illius honestam mortem, huius vitam infamem esse disputat: ubi interim animæ immortalitas asseritur, sicut epistola secunda.

gnum rebus anima carentibus nihil est: id enim singularibus animis, aut vnà cum corpore coniunctis, aut ab eo separatis accidit. Et quidem certè priscis & sacris oraculis credendum est, affirmantibus animos nobis immortales esse, qui propositos vitæ superioris iudices habeant: atrocēsque pœnas (cùm à corpore discesserint) luant. Quare etiam graues iniurias, & acerbæ fraudes pati, quàm facere leuius malum putandū est. ²⁹ Quæ quidem homines auari &

²⁹ Illustrat pro
ximum locū ex
disimili, quod
hæc oracula à li-
bidinosis irride-
antur.

stupidi non audiunt, aut si audiant, pro suo iudicio deridentes ac despicientes, impudenter vndique bel-
luarum more rapiunt, quicquid ad ventris sui pastū
potumque putant attinere, aut ad stuprorū libidinem
seruilem & abiectam, nec voluptatis nomine quidē
dignam, cū expleri nunquam satiarīve possit: caci-
etiam nec intelligentes quibus rebus impietas adiū-
cta sit, quantūque malum, quāque semper cum
quouis maleficio permistum. Quæ necessario iniu-
stos omnes comitatur, siue viui super terram versen-
tur, siue mortui sub terra, via vbiq̃ue tetra ac mise-
rabili errent & vagentur. ³⁰ Dioni quidem &

³⁰ Redit ad pro-
bitatem Dionis,
& contrariam
homicidarū &
Dionysii impro-
bitatem.

hæc & alia eiusmodi persuasi. Atque eius inter-
fectoribus succensere queam simillimè sanè atque
Dionysio. Vtrique enim & me, & vt summatim

³¹ Hæc sententiā
secūda epistola
fuit, & in hæc
paulò antè de
philosophis re-
gibus.

dicam, ceteros omnes homines maximis damnis af-
fecerunt: illi, quod virum iustum necauerunt: hic,
quod per totum imperium iustitiā contempsit, quāvis
potentia maxima præditus esset. ³¹ In hoc autē im-

perio si philosophia & potentia vnà copulata & cōiuncta fuissent, inter omnes homines & Græcos & Barbaros, valde claram & insignem sententiam, & omnibus apertè veram probauisset, nunquam fore fælicè vel ciuitatem, vel hominum quenquam, nisi sapiēter iustèque, aut sua ipsius virtute, aut sanctorum principum moribus educatus, ingenuè & liberaliter institutus vixisset. His quidem in rebus Dionysius nocuit, in ceteris autem si conferantur, parua culpa fuerit. Qui autem Dionem interemit, nō vidit par se cum Dionysio scelus admisisse. Dionem siquidem verè confirmare possum, quantum homini de homine licet affirmare, si diutius regnasset, nunquam aliam Reipublicæ formam fuisse nouaturum, quàm instituerat. Siquidem primum Syracusis patriam cū seruitute liberasset & recreasset, liberam Rempublicam constituit: ac deinde si vixisset, omni studio ciuitatē legibus optimis & iustissimis exornasset, tūque pari contentione perfecisset, vt tota Sicilia frequentaretur & incoleretur, vindicareturque à Barbaris, partim expulsis, partim etiam facilius quàm ab Hierone vnquā fuissent, subactis & domitis. Quæ cū per virum & iustum & fortem & tēperantem & sapientem, omni denique virtute eximium & præstātem facta essent, virtutis fama passim eadem illa fuisset, quæ Dionysium, si mihi paruisset, apud omnes homines (vt verè dicā) fortunatum & florentem ser-

32 Sic Plutar-
chus de Dione
& Bruto ait
malignos demo-
nes bonis viris
invidere, necum
honestè vixerit,
post mortē sorte
quàm ipsi me-
liore fruantur.

33 Adhortatur
ad imitationē
Dionis, & ex cō-
trario calami-
tates eventuras
demonstrat.

navisset. 32 Verum enim vero demonū (ut opinor) aut
certè hominū detestabilis & execrabilis quispiam à
recto mētis statu deturbatus & præcipitatus in inin-
stitiam, impietatem, temerariam cæcitatem, igna-
rāque audaciam (ex qua mala omnia radices ha-
bent & fruticantur, & in posterum tempus autho-
ribus suis amarissimos fructus producant) omnia rur-
sum perturbavit atque euertit. 33 At nunc tertio bo-
num potius omen ominemur, vósque potius amicos
hortemur, ut Dionem Dionisque in patriam cha-
ritatem, in victu temperantiā magis ac magis pro-
positam habeatis, bonisque aurbus consilia eius exe-
qui studeatis. Quenam autem fuerint, ex me perspi-
cūè cognovistis. Ac si quis fortè inter vos erit, qui
Doricè, id est, ex patriæ moribus temperanter &
moderatè vivere nesciat, vivat autem & parricida-
rum illorū, qui Dionem necauerunt, & Siculorum
reliquorum more: hunc nec inuitetis, nec fidum quic-
quam, aut sanum vnquam facturum existimetis: cæ-
teros verò monete & excitate ad Siciliam restituen-
dam, & incolis explendam ac frequentandam: nec
Athenas formidate. Habet enim ciuitas illa viros
omnium virorum optimos & virtute clarissimos,
valdeque odit & execratur eorum scelus & auda-
ciam, qui hospitem suum trucidarunt. Quare si hæc
facere statuitis, accelerate: urgent enim vos permul-
tæ & variæ & quotidiana discordiæ. Persuasum
equidem omnibus esse necesse est (quibus dii vel pu-

sillum mentis sanæ dederint) nunquam seditionis authoribus, malorum finem, quietemque futurā prius, quā qui vicerint armis, ab exiliis, & cædibus, & ultionibus, & suppliciis inimicorum abstineāt, moderatioreſque & temperatioreſ facti, legibus communibus nihilo magis ad victoris, quā victi voluptatem constitutis, cogāt victos vti, & quidem necessitate duplici, pudore & metu: metu quidē, cum potentiores sint, vim repugnantibus adhibeant: pudore verò, cū præstantiores quidem sint, & tamen in voluptatibus coërcendis magis etiam quā victi legibus seruire & obtemperare cupiant: secus fieri non potest, vt ciuitas intestinis seditionibus agitata, malis liberetur, sed sic affectis ciuitatibus orientur discordiæ, inimiciæ, odia, fraudes, atque eiusmodi cætera, quæ quidem ipsis inter se solent accidere.³⁴ Victores autē cū reipubl. salutem spectabunt, inter se viros alios aliis anteponent, quos optimos esse cognouerint: senes quidem primū, qui liberos & vxores domi habeant, & patrum maiorumque quamplurimos virtute & fama claros, censūque honesto præditos, vt eiusmodi senes quinquaginta, ciuitatem decem millibus ciuium citò possint explere, atque hos viros ita delectos domo & precibus & honoribus quāmaximis euocabunt: euocatosque, & iureiurando astrictos orabunt & admo- nebunt, vt leges condant, neque victoribus quā victis plus tribuant, sed æquum ius & commune,

³⁴ Præscribit modum nouæ ciuitatis ex populis bello domitis instituendæ: vbi vt ciuitas *μυ=* *glauδ* *gos*, id est, decem millium efficiatur, necesse est singulis quinquagenis ducentos adiungi. Quinto vero de legibus quiquies millenorum & quadraginta ciuium numerum Plato perfectissimū putauit, quia hic numerus plurimas & cōtinuas ab vno partitiones caperet.

ciuitati describant. Quæ si constituta sic erunt, in hoc sanè omnia constabunt. Nam si victores se legibus obsequentiores quàm victi prabeant, tum omnia salutis ac beatitudinis plena aderunt, à malis & miseris omnia procul aberunt: sin autem victores legibus solutos se putabunt, nec ego, nec alius quisquam cōsiliarius aduocandus est ad eum, qui præsentia monita negligat. Atque hæc germana similiaque sunt iis, quæ & Dio, & ego, Syracusanorū amore ac studio conati sumus efficere, quanquam hæc posteriora: tentatum enim prius est, cum Dionysio an illa cōmunia omnium bona effici possent. Sed fortuna nescio quæ viribus humanis maior atque potentior, omnia dissipauit, quæ vos faustis ac fælicibus auspiciis, & diuino quodam fato restitu-

35 Redit ad historiam temporis, & describit tertiam profectiōem in Siciliam, quæ secunda fuit ad Dionysium Iuniorē: causæ verò eadem narratur, quæ sunt epistola tertia cōprehensa, quarum summa sic est, Quod amici rogāt, est præstādum: At amici rogabāt ut venirem: Propterea veni. Assumptio præcedit longa inductione.

ere contenditis. ³⁵ Atque hæctenus consilium, & quod epistolæ mandatum commissumque est, expositum sit, & ad minorem Dionysium prima profectio. Secunda autem profectio ac nauigatio, ne temerè ac sine causâ suscepta videatur, si quis id scire cupiat, postea quæ fuerit, explicabo. Primum si quidem tempus nostræ in Siciliam cum Dionysio necessitudinis ita traductum est, ut dixi, priusquam Dionis amicis sociisque quicquam consularem. Postea verò à Dionysio omnibus modis contendī, ut me dimitteret. Itaque conuenit inter nos ut abirem, & pace facta (tum enim Sicilia bellis impediēbatur) Dionysius Dionem, mēque reuocaret, ubi res im-

perij paulò tutiore loco ac firmiore constituisset: Ac Dionis absentiam illam nolebat exilium, sed secessum quendam existimari. Ego verò his legibus me rediturum promisi. At verò pace iam constituta, Dionysius me quidem reuocabat, Dionem autē rogabat, vt adhuc annū remaneret, me verò vt omnino accederē, precabatur. Quare Dio monebat & orabat vt nauigarem. Etenim magna quædam fama per vniuersam Siciliā increbuerat, incredibili quodam philosophiæ studio & amore Dionysium rursus incendi. Quæ caussa erat, quamobrem Dio me vehementius impelleret, ne Dionysio vocanti & accersenti, denegarem. Ego verò noram adolescentes in philosophia sic affici solere, attamen quia varij sunt & mutabiles, mihi commodius ac tutius visum est, omnino & Dionem, & Dionysium missum facere. Atque vtrique sanè responsum nostrū displicuit, cū senectutem allegarem, dicerēque eorum, quæ fierent, nihil ex pacti nostri fide atque lege fieri. Interea autem Archytas videtur ad Dionysium accessisse. Antequam enim Syracusis Athenas redirem, Dionysio & Archytam, & plerosque Tarentinos alios hospites, & amicos effeceram: Nonnullique alij tum Syracusis fuerunt, qui ex Dione quidem audierant, atque ex his quidam philosophicis disciplinis instructi & ornati, qui mihi videntur cum Dionysio de iis rebus colloqui, congregique voluisse, tanquam cum homine omnia mente

d. iiij.

intelligentiâque complexo, quæ ego ipse complexus essem. Dionysius autem alioqui neque tardus aut hebes ad audiendum & discendum, incredibili amore laudis æstuabat. Itaque cùm iis delectatus esset, quæ tum differebantur, hominẽ tamen pudebat videri nihil audiuisse, cùm ad eum profectus essem.

36 Plutarchus
ait hanc caus-
sam fuisse ut
Plato renoca-
retur.

36 Quare simul & magna quædam cupiditas inuasit eadem clarius & apertius audiendi, & honoris ambitio quædam pupugit ac stimulauit. Quamobrem verò priore mea profectio non didicisset, superiore oratione iam antea proposuimus. Posteaquã igitur domum saluus & incolumis redi, & iterum accersenti me venturum (ut dictum est) negavi, tum sanè Dionysius visus est ingenti quodam laudis amore captus esse, ne fortè quibusdam viderer eum fastidire atque contemnere: cùmque naturam eius & mores & vitam cognouissem, iis offensum ad eum nollem præterea redire. Neque sanè æquum est verum dissimulare, sed modesto & facili animo ferendum est, si quis ea quæ contigerunt, intelligens, meum in philosophia studium reprehendet, tyrannum verò sapientem putabit. Etenim Dionysius tertio ad me triremem misit, quo facilius nauigarem: misit etiam Archedemum, quem vnum ex familiaribus & amicis Archita, cognouerat à me plurimi fieri, aliósque Siculos nobiles & claros viros, qui mihi omnes vno ore eandem rem nuntiabant, quàm mirificos in philosophia progressus Dionysius fecis-

set: misit verò & epistolā longam sanè & prolixam, non ignorans vel quomodo erga Dionem affectus & animatus essem, vel quæ Dionis ipsius voluntas esset, vt nauigarem, & Syracusas venirem. Ad hæc enim cōposita initio epistola fuerat, cū ita diceret, DIONYSIVS PLATONI. In quibus cum vfi-
 tata illa legitimāque præfatus esset, nihil deinceps (ait) tibi prius potiùsve fuerit, quàm vt nunc suasu hortatūque nostro in Siciliam venias. Primum quidem res Dionis ita constituentur, vt ipse voles, voles autem (vt spero) honesta, & ego tibi concedam. Sin autem mihi negaueris, nihil de rebus Dionis, neque de aliis, neque de ipso fiet, quod tibi gratum sit futurum. Atque his adiecit alia prolixa, & quidem relatu importuna. Epistolas verò alias etiam frequētes accepi, & ab Archita, & cæteris Tarētinis, qui summum Dionysii in philosophia studium commemorabant, & conquerebantur, si tum venire recusarem, amicitiam sibi cum Dionysio per me conciliatam, nec ad res ciuiles exiguam, violari, & maleuolorum calumniis obiici. ³⁷ Quāobrem cū tanto studio Dionysius vocaret & accerseret, & alij quidem ex Sicilia Italiāque quasi attraherent, alij verò Athenis maximis precibus velut expellerent, eadem iterum ratio succurrit, nō oportere Dionem deserere, neque Tarentinos hospites & amicos. Atque egomet mecum ita cogitabam, mirum nihil esse, si homo adolescens, qui ad res honestas &

Dionysii epistola ad Platonē.

37 Epilogus superioris inductionis, ubi sententia propositionis accipi potest. Quod amicis postulātibus non sit negādū.

38 Cōplexio syl-
logismi, quæ e-
uentus approba-
tur.

39 Describit
deinde quomodo
vanā Dionysii
iactantiam de-
prehenderit: ex
effectis argumē-
tum ita conclu-
ditur, Qui ve-
ro philosophiæ
amore tenentur,
omnes ei⁹ gra-
tia labores libē-
ter subeunt, id
Dionysius nō fa-
ciebat: Non igitur
vero philoso-
phia amore te-
nebatur. Propo-
sitio dissimili il-
lustratur. Hic
autem veri di-
scipuli nota quæ-
dam & defini-
tio est.

memorabiles animum parum diligenter attendisset, solers præsertim & ingeniosus, ad amorem fælicis & beatæ vitæ sese applicaret: idque diligenter & explorandum, vtram in partem tandem sanè propensior esset, neque vlllo modo contemnendum, neque committendum, vt re vera tanti dedecoris author essem, si quidem ea verè dicerentur. ³⁸ Quapropter hac ratione inductus, accessi, multa metuēs, parūque fæliciter euentura prospiciens, quemadmodum post apparuit. Accessi inquam tertio vera quidem Iouis seruatoris gratia. Forte fortuna enim tum seruatus sum: atque horum post deum quidem, maximam gratiam Dionysio debeo, qui plerosque necare me paratos, quadā erga me reuerentia motus inhibuit. Cū igitur accessissem, in eo mihi periculū primò faciendum putavi, vt intelligerem, verōne philosophiæ velut igne, Dionysius inflammatus esset, an hic vanus quidam & falsus rumor Athenas vsque peruenisset. ³⁹ Huius autem periculi facienda ratio quædā est non inelegans, nec à tyrannis præsertim doctis & eruditis aliena, qua Dionysium simul atque accessi, tētaui, ac penitus exploravi. Huic itaque qui sapientiæ se studiosum esse profitetur, res ipsa proponenda, & quanta est, tanta omnino demonstranda, quantæ difficultates exorbendæ, quanti labores subeundi. Etenim si non ficto & simulato, sed vero certoque amore sapientiæ teneatur, ad eāque percipiendam diuino quodam studio rapiatur,

cùm hæc audierit, viam quandam admirabilem sibi demonstratam ad sapientiam arbitrabitur, tùmque nervis omnibus enitendum, ac secus si faciat, vitam sibi gravem & acerbam putet. Deinceps verò ubi & se & doctorem suum impensius adhortatus fuerit, nunquam conquiescet, nisi re perfecta, eaque facultate sibi comparata, ut ipse sibi nemine præeunte dux esse possit. Huc itaque omnes actiones, omnes cogitationes referens, animum philosophiæ deditum perpetuò habebit, eamque virtutis rationem tenebit, quæ & ingenium, & memoriam, & iudicium sobrietate, temperantiâque confirmabit: contrariam autem intemperantiam semper oderit. At verò qui sapientiæ studium simulant opinionibus quibusdam tantummodo colorati, eorum instar quibus corpora calore solis adusta sint, ubi consideraverint quòd res perficiendæ sint, quantæ vigiliæ suscipiendæ, quàm multiplices molestiæ deutorandæ, quæ quotidiana vitæ temperatio moderatioque sequenda, tum rem sibi gravissimam difficilissimamque rati, animo debilitati & fracti totum hoc studium abiiciunt: nonnulli verò etiam sibi persuadent, quicquid sciri percipi que possit, id se totum satis intelligere, nec præterea quicquam requirunt. Hoc nimirum est experimentum & clarissimum & certissimum, quo inertes & ignavi deprehenduntur, ne culpam ignaviæ & inertiae suæ unquam in præceptores falso conferant, sed in seipsos potius.

40 *Assumptio syllogismi, qua Dionysii temeritate demonstrat, qui theologiam quandam diuulgauerat, cum tamen ea more reliquarum disciplinarum percipi non possit, & diuulganda non sit, quia plerisque partim fastu, partim spe vana cōpleat. Docet primo cōprehendi non posse: quæ disputatio antea fuit epistola secundanda.* referant, cum nouerint ea se præstare non posse, quæ sint ad eam rem necessaria.⁴⁰ Atque eiusmodi sane fuerunt, quæ cum Dionysio tum dicta sunt. Omnia verò neque ego exposui, neque ipse postulabat. Pleraque eaque maxima se scire, ac satis firmè percepisse dictitabat, propter ea, quæ ex aliis audierat. Postea verò etiam intellexi ab eo iis de rebus, quas reuera nullas audierat, sed tamen quasiam se audiuisse dicebat, quandam ipsius nomine artē scriptam esse & compositam, quod tamen certum non scio, tametsi alios quosdam horum scriptores & explicatores noui, qui ne seipsos quidem ipsi norunt.

41 *In disciplinis humanis, ut ait Platonici, disquisitio non parat & format mentem, in diuinis parat tantum, non etiam informat. Animum siquidem philosophia velut humidum lignum virtutes exciscat, per disciplinas et artes diuinae veritatis velut igni admo-uet, tum verò non philosophia, sed ignis ipse diuinus incendit.* At id meritò de iis qui adhuc scripserunt, & qui imposterum scripturi sunt, affirmare possum, quot aiunt tenere se, quæ in his studiis præcipuè cōsecter, siue de me, siue de aliis audisse, siue (ut dicitur) suo se Marte comperisse prædicent, ij mea quidem sententia intelligere nihil possunt: meum siquidem de his scriptum nullum extat, neque extabit vnquam.⁴¹ Neque enim ceterarum disciplinarum more explicari potest, sed assidua rei meditatione, & longa vitæ quasi consuetudine repente velut ab igne⁴² micante lumen in animo accenditur, accensumque à seipso, deinceps fouetur & alitur. Enim-

42 *Hic significat ideas, id est viua & sempiterna rerum exēpla in diuina mente: Item formulas idearum animis nostris insitas, quæ velut emicantes oculorum radij, ideis velut stellarum radiis illustrantur. Plato autem duo genera animalium ratione præditorum statuebat, Deum & hominem, magna rationis & mentis similitudine cōiuncta. Itaque cum videret ab hominibus nil percipi nisi per imagines & species rerum, iudicauit in Deo simile quiddam esse, sed species illas et notitias diuinas (quas ideas dicebat) quoniā Deus æternus & immutabilis esset, æternas quoque et immutabiles esse. Tum verò statuit, cum animus hominis ex illo diuinitatis fonte delibatus esset, diuinarum idearum formulas illinc haus-
esse, sed*

uero spero, si qua fuerunt à me vel scripta vel dicta, esse, sed corporis tenebris obscura
 optimè dicta esse: sin autè malè scripta quædā essent, tas, tandē autē illustrari nomi-
 magno equidem dolore afficerer. Ac si mihi hac vel nib^o, definitio-
 scribenda, vel in vulgus edenda viderentur, quid nibus, exemplis,
 quæso præstantius à nobis in hac vita fieri possit, sed tenuiter & infirmè: cum & nomina & defi-
 quàm ut hominum generi rem omniū maximè ne- nitiones & ex-
 cessariam expromeremus? naturamque ipsam rerū empla caduca sint, & commu-
 in lucem proferremus, propalamque collocaremus? tabilia: plenif-
 Verū id tentare, hominibus cōducere nō arbitror, simè verò illu-
 nisi fortè admodum paucis, qui parua indicatione minari, cum for-
 adiuti, cætera consequi per seipsos possunt. E cate- mula humana diuinæ ideæ splendore collu-
 ris autem id studium compleat, hos quidē arroganti straretur.
 fastu: illos verò spe vana & insolenti, quasi magni- Que ratio So-
 fica quædam & præclara didicerint. Proinde pro- cratē & Plato-
 lixior paulò & longior nostra erit oratio, ut inde nem induxit, ut
 lumen aliquod istis rebus possit accedere. Est enim astimarēt res di-
 ratio quædam constans & vera, eique penitus ad- uinæ intelligi non posse. Quod
 uersa, qui horum quicquam ausit attingere, cuius vno syllogismo hīc cōcluditur.
 quidem antea sæpe mentionem feci, & subinde fa- Cum & nomen & definitio & exemplū & sci-
 cturus sum. Ea verò sic est. Omnibus rebus tria entia rei nō con-
 sunt adiuncta, per quæ sciētiam earum percipimus, ueniunt, sciētia vera nō est. At
 quartum ipsa est scientia, quintum id ipsum sta- illorū quatuor nihil planè con-
 tuendum est, quod reuera est, quodque in scientiā uenit essentia di-
 cadit: quorum vnum quidem nomē est, alterum de- uinæ: eius igitur nulla est vera
 finitio, tertium exemplum, quartum scientia. Vno scientia. Propo-
 igitur in genere sic accipe, si velis, quod nunc dici- sitionis sentētia primo loco exē-
 mus, planius intelligere, ac de omnibus iam sic plo circuli de-
 intellige. Circulus aliquid est, quod dicitur, cui id-

ipsum est circuli nomen, quod modò pronūtiāmus: definitio verò ipsius deinde ex nominibus & verbis constans & effecta, nempe (quòd ab extremis ad medium æqualiter vndique separatur) definitio eius esto. Nomen autem, rotundum, orbis, circulus. Tertium, id exemplum, quod pingitur, deletur, tornatur, inducitur: quorum vero circulo (circa què hæc omnia versantur) nihil accidit, tanquam ab illis diuerso. Quartum, sciētia & intelligentia & vera de iis opinio.⁴³ Attamen verū illum circulum totū velut vnum quiddā statuamus necesse est, nec in verbis, nec in corporum figuris, sed in mente & intelligentia positum: vnde constat & apparet diuersum esse & ab illius picti & tornati circuli & trium reliquorum natura. Horum verò ad quintum humana mens insita quadam cognatione & similitudine proximè accedit, à cæteris magis est remota: idēque sanè de recta & obliqua figura, de colore, de bono & honesto, de iusto, de omni corpore, seu manufacto, seu naturali, igne, aqua, & cæteris eiusmodi, de omni animali, & animorum moribus, de actionibus, offensionibus omnibus. Neque enim quisquam in his, nisi quatuor hæc considerauerit, quid quintum sit intelliget, atque hæc tamen (tam infirma & imbecilla est mens hominis) qualitatem quandam potius, quàm essentiam rei demonstrant.⁴⁴ Quamobrem sapiens incerta illa mentis suæ sensa nunquam referet ad hoc ipsum, quòd ne-

⁴³ Assumptio-
nis initium, quòd
hæc quatuor ab
idea diuina dif-
ferant. primum
quia idea diui-
na sit simplex,
& humane me-
ti natura & si-
militudine pro-
xima.

⁴⁴ Secūda dif-
ferētia idee di-
uine, quòd sit
immutabilis,
nec contrario
permisita.

que caducū, neque mutabile sit, quales tamen sunt circuli, qui figuris & signis designantur. ⁴⁵ Quod verò dicitur, id rursus sic est intelligendum. Horum circulorum, qui opere hominum manūve pinguntur & tornantur, unusquisque aliquid habet quinto illi contrarium: vndique enim rectis lineis attingitur: at ipsum verum circulum contrariæ in seipso naturæ nulla neque parva, neque magna parte prorsus attingi confirmamus: atque nomē horum lineamentorum nulli stabile aut certum est. Quid enim prohibet, quæ rotunda nominantur, recta nominari? & quæ recta, contrā, rotunda? ac nihilo tamen certiora fore iis, qui sic transmutant, & contrariis nominibus appellant: ac potest idem de definitione dici, quæ constat ex nominibus & verbis, nihil in ea perpetuum & constans esse. Atque de quatuor omnibus quod incerta planè sint, infinitis rationibus probari potest: imprimisque hoc vno argumento, quod paulò antè adhibuimus. ⁴⁶ Etenim cū duo sint essentia & qualitas, animusque scire desideret essentiam, nisi vnumquodque quatuor horum prius ab ipso animo & rationis iudicio & sensus auxilio diligenter exploratum discussumque sit, vt in eo quod agitur & docetur, vnumquodque clarè appareat, id sanè & ignorantia & caligine (vt breuiter dicam) omnes homines conturbat. Quando igitur in inuestigatione veri nequaquam propter prauos & corruptos mores versati & exercitati sumus, sed

⁴⁵ Antapodosis propositæ diffinitionis, quod exemplū & nomen & definitio non ita se habeant.

⁴⁶ Repetit phantionē ex superioribus, & ita concludit, Cum animus substantiā rei querit, nisi quatuor illa diligenter exquisierit, nihil firmè cōprehendit: At quatuor illa non exquirat: Propterea nil firmè intelligit. Assumptiologia oratione declaratur ex causis & adiunctis, quæ res ipsæ sint difficiles, & homines plerumque tardi.

hisce vulgaribus exemplis sumus contenti, nōne ridiculi sumus inter nos, dum interrogamur ab iis scilicet, qui hac ipsa quatuor euertere disputando & argumentis refellere valeant? At ubi de quinto respondere, & id ipsum explicare cogimus, quicumque ex iis qui possunt aduersarios argumētis prauertere, disputare velit, is vincit, efficitq; ut qui vel oratione, vel scripto, vel responso exposuerit, audientium coronæ rudis & ignarus esse videatur eorum, quæ scribere aut dicere conaretur: iis qui audiunt, interdum ignorantibus non potius animum scribentis dicentisue refutari, quàm quatuor earum rerum naturam difficili quadam ratione & inuoluta teneri. Ac per hæc quatuor instituta disputatio cum modis omnibus sursum, deorsumque per partes singulas agitata fuerit, vix tandem facilis & promptæ rei scientiam bene natis & constitutis animis parit. Quod si quis & à natura malè affectus (ut naturalis in permultorum animis habitus est) & ad percipiēdas artes, & ad formēdos mores fuerit, vel etiā mores ipsius iam deprauati corruptique fuerint, ne

47 Vide Eras-
mum in prouer-
bio, Lynceo per-
spicacior. quod
indenatum est,
quia vidit Lyn-
ceus eodem die
nouissimā lunā
in ariete, aut
quod metallorū
fodinas inuene-
rit.

47 Lynceus quidem vel oculos si donaret suos, pos-
sit efficere, ut ipse videat: denique nec acumen inge-
nij, nec memoriæ vis vlla faciet vnquam, ut talis
animus intelligat. Nec enim vel tantillum quidem
in alieno naturæ habitu, & tanquam solo seri na-
scive potest. Itaque quicumque ad iusta & honesta
cætera, per se ac sua natura propensi natique non

sunt (aliij enim alia facilius animo memoriâque cō-
plectuntur) neque omnino qui huc nati quidem &
propensi sunt, sed hebetes & memoria rudi, neutri
inquam horum (quantum mens hominis capere po-
test) tantam vel virtutis, vel vitij rationem & ve-
ritatem percipient: simul enim & falsitas totius es-
sentia magna exercitatione & assidua longâque
temporis experientia & usu perdiscenda est, quem-
admodum initio docui: ac ubi mutua meditatione
& concertatione velut attrita, & nomina, & de-
finitiones, & oculis, reliquisque sensibus exempla
percepta, & honestis minimèque turbulentis alter-
cationibus, sine invidia modestis & interrogationi-
bus & responsionibus disputata fuerint, vix tan-
dem in singulis & prudentia & intelligentia pro-
mentis humana captu affulserit. ⁴⁸ Quamobrem sa-
pientissimus & gravissimus quisque à seriis & gravi-
bus negotiis explicandis & scribendis abhorret plu-
rimum, neque facile hominum invidiæ & temeri-
tati se suâque scripta committit. In summa verò id
teneatur, ubi quis alterius scripta viderit, vel in le-
gibus legumlatoris, vel in aliis studiis quæcunque
fuerint, hæc ab illo non seriò admodum elaborata
fuisse: siquidè vir ipse, bene consideratus, moratúsque
fuerit, cum hæc pulcherrimum rerum, quas habeat,
locum teneant, pretiosissimâque sint. Quod si de in-
dustria tractata, studioque literis ab eo prodita fue-
rint, ei sanè non dii quidem, sed certè homines men-

48 Concludit à
sapiētibus nihil
dere gravi scrō
bi, aut si quid
scribatur, id nō
seriò agi. Tale
quiddā epistola
secunda fuit.

49 Cōcludit tan-
dē Dionysii te-
meritatē, & a-
lias caussas, ad-
dit ambitionem
& ignorantia.

tem eripuerunt. 49 Quare qui hanc orationem digressionemque sequetur, facile percipiet, siue Dionysius, siue aliquis eo vel minor vel maior aliquid de prima summâque natura scripserit, nihil eum, meo quidem iudicio, nec audiuisse, nec didicisse sanum & integrum de iis, quæ scripserit. Meo enim more atque exemplo veneratus hæc esset, neque tam absurde, tamque temerè diuulgare ausus esset, neque enim commentarium ad memoriæ subsidium sibi conficere voluit: neque sanè metuendum, ne id excidat, aut elabatur, si semel animo comprehensum fuerit: omnium siquidem facillimè tenetur. Verùm turpi ambitione stimulatus, siue quòd id sibi vendicaret, siue quòd doctrinæ & sapientiæ (qua tamen indignus erat) gloriam ex nostra communicatione profectam consecraretur. Si igitur vna nostra congressione & colloctione id accidere Dionysio potuit, id illi forsàn quod egit, concedendū, condonandūque fuerit. Verùm id nouerit Iupiter (vt ait Thebanus) semel enim duntaxat, vt iam dictum est, exposui, præterea deinde nunquam. Siquis autem scire fortè cupiat, quid hîc & quomodo contigerit, quamobrem non iterum ac sæpius exposuerim, id eum quidem animo perpendere necesse est, an Dionysius cū hæc tantummodo semel audisset, ita se & scire, & tam luculenter scire existimaret, siue per se hæc inuenisset, siue antea didicisset ab aliis, an vana & inania quæ à me docerentur, an potius tertium quiddam fuit,

quod hæc minimè suæ facultatis esse, sed ingenij sui viribus maiora atque altiora putaret, quasi sapientiam in vita & virtutem colere non posset. Nam si vana & inania esse existimet, multis sanè testibus repugnabit, qui fidei maioris & authoritatis, quàm ipse sit, contra iudices erunt.⁵⁰ Siue igitur per se inuenerit, siue aliunde didicerit, dignaque statuerit, quibus animus liberaliter & ingenuè formetur & instituatur, annon mirificus hic homo fuerit, qui doctrinæ huius magistrum & authorem tam facile tandem contempserit? Quomodo verò cōtempserit, iam inde licet cognoscere. Paucis diebus postea quàm venissem, interiectis (quanuis antea Dionem res sibi suas habere, & facultatum suarum fructus capere sineret) tum tamen ad eum per procuratores in Peloponnesum mitti vetuit, velut epistolæ suæ iam penitus oblitus. Hæc enim pertinere non ad Dionem, sed ad Dionis filium sibi ex sorore nepotem, & ex legibus tutela suæ commissum. Atque hæc eo quidem tempore adhuc acta sunt: quæ cū ita se haberent, attentè considerabam, quomodo erga philosophiam Dionysius affectus esset, ac non commoueri certè non poteram. Iam enim tum ætas erat, & summa traiciendi facultas suppeditabat: attamen nequaquā Dionysio succensendi iusta ratio videbatur, sed mihi met ipsi potius, & iis qui me tertio in Scylla fretum coniecerant, ut pestiferam & exitialem Charybdim denuò subirem. Dionysio autem denuntiaui

⁵⁰ Addit superioribus argumentis ex efficientibus argumentum, Si Dionysius hoc studiū seipso dignum putasset, nō cōtempisset eius studiū magistrum Platonem: Contempsit autem: Propterea nihil studiū illud fecit. In assumptionis probatione ex factis Dionysii reliqua epistola ferè cōsumitur, quomodo Dionysius perfidiose Dionem, Platonem, Heraclidem tractarit.

51 Dionysii do-
lus ad retinendū
Platonē, qualis
penes fuit paulō
antē in secunda
profectione.

mihi omnino difficillimum esse, ut Dione tam contumeliose tractato in Sicilia manerem. Verum ipse me verbis placare & lenire satagebat, videbaturque sibi turpe futurum, si tam citò rerum earum nuntius Athenas reuertissem. Vbi autem nihil persuasit, se præstaturum recipit, qui me domum reducerent: vectoriis enim nauigiis traicere cogitabam offensus & indignatus, atque ita animo comparatus, ut si prohiberet, quiduis ferrem potius atque tolerarem, præsertim cum in eo iniuriam nemini facerem, sed ipse paterer ac sustinerem. ⁵¹ Itaque cum me in discessu tam vehementer obstinatum atque offirmatum videret, ad impediendam & retardandam profectionem meam, talem quandam artem machinatur. Postridie me subdola & ad persuadendum composita oratione aggreditur. Age (inquit) Dionem, Dionisque res missas faciamus, quæ nihil nisi dissidium inter nos & discordiam alunt. Enimvero Dioni tua gratia hæc faciam: permitto ut facultatibus suis acceptis in Peloponnesso habitet, non quidem ut exul, sed ut is, cui liceat huc accedere, quando & illi, & mihi, & vobis amicis communiter videbitur. Et hæc quidem ea lege concedo, ne quas insidias interim machinetur, atque fœderis huius sponsores & authores esse & te, & tuos amicos, & Dionis (qui hîc sunt) necessarios volo. Idque Dio confirmet se sanctè & religiose seruaturum. Pecuniæ autem (quas acceperit) in Pelopon-

nesso, aut Athenis apud quos commodum vobis erit, deponantur, earumque fructibus Dio utatur, nec possit tamen nisi de consilij vestri sententia tollere.

Ego enim illi nihil admodum confido, quin pecuniæ eius instrumento, aliquam nobis iniuriam moliatur, nec enim exigua est. In te verò, tuisque amicis maiorem fidem, spemque statuo. Quare vide & considera, an hæc tibi probentur, & mecum his conditionibus annum mane: tum autem vertente anno sumptis his pecuniis proficiscere. Et quidem certò scio Dionem magnas tibi gratias habiturum, cum hæc eius nomine confeceris. Hæc igitur oratione audita, graviter affectus perculsusque sum: attamen respondi me postridie capto consilio quæ visa essent, renuntiaturum: atque ita inter nos convenit. ⁵² Post ea verò mecum, valde perturbatus, deliberabam: primæque consilij ratio ea mihi ante omnia succurrebat. Age inquam, quid si Dionysius nihil eorum quæ ostentat, præstare cogitet, & tamen post meum discessum & per se, & per alios amicos Dioni nō sine aliqua quidem veri specie scribat, ea quæ mihi proponit, quasi ipse quidem voluerit, ego verò noluerim hæc ipsa, ad quæ me inuitaret, efficere, sed eius res omnino contempserim? Quid si verò etiam me nolit omnino hinc abire, nauculariòque nemini id imperet, sed omnibus potius, vel minimo signo nutūve indicet, id sibi non placere, an verò fuerit ullus nauta, qui me discedentem de Dionysii re-

⁵² Deliberatio
Platonis in v-
tramque partē
& non manēdi
& manendi.
Prior pars di-
sputatur ex ad-
iunctis & causis.
viderer Dionē
despexisse, et si
velim Dionysio
inuito, tamē ab-
ire non possim.

53 *Secunda pars
deliberationis
de manendo ex
adiunctis & cō-
trariis tracta-
tur.*

54 *Cōclusio de-
liberationis.*

55 *ostēdit Dio-
nysii perfidiam
in re Dionis.*

gia velit educere? Ad ceteras enim molestias etiam
hæc accedebat, quòd in hortis ipsi regia coniunctis
habitabam, unde ne ianitor quidem me dimittere
voluerit, nisi id illi Dionysius mandauerit.⁵³ At si
annum remanserò, hæc Dioni significare potero: &
ubi sim, & quid agam, & si quid fortè Dionysius
eorum, quæ pollicetur, effecerit, non omnino operam
perdidero. Facultates enim Dionis si quis rectè esti-
mauerit, non paucioribus fortasse talentis, quàm cen-
tum censebuntur. Si verò hæc fiant, quorum princi-
pia quædam iam apparent, quæque verisimile est
euentura esse, equidem quid me faciã nescio.⁵⁴ At-
tamen necesse est fortasse ut annum toleremus, &
re ipsa Dionysii fraudes refutare contendamus. Hæc
igitur quæ mihi visa tum essent, postridie Diony-
sio renuntiaui, mihi que ut manerem, decretum esse
dixi. Veruntamen, inquam, nolim me Dionis do-
minum existimes, sed mecum potius literas testes ha-
rum rerum ad Dionem scribito, & quære an hæc
illi satisfaciant, necne, an alia præterea postulet &
expetat, & hæc quamprimum poteris, significato.
Tu verò interea nihil in rebus Dionis innoues aut
immutes. Hæc tum dicta sunt, & ut dicta, ita pa-
cta ferè & constituta sunt.⁵⁵ Interea autem naues
soluerant, nec vlla nauigandi potestas reliqua erat,
quando Dionysius velut aliquid omissum recorda-
tus, ita mecum loqui incæpit, alteram bonorum par-
tem Dioni, alteram filio attribuendam esse, se au-

rem venditurum, dimidiūque mihi ad Dionem traditurum, dimidium filio eius reseruaturum: id enim iustissimum videri. Qua oratione vehementer percussus & commotus, ridiculum putavi his de rebus præterea verbum vllum facere: tamen respondi Dionis epistolam nobis expectandam esse, & hac ipsa rursus ei denuntianda. At Dionysius repente valde quidem insolenter omnia Dionis bona pro libidine vendidit, & quomodo & quibus ei commodum fuit: nihil autem ad me retulit, nec ego de Dionis negotiis vllum apud eum verbum feci, quando quidem me nihil profuturum viderem. Hactenus igitur & philosophiæ & amicis opem auxiliūque attuli: postea cum Dionysio vixi velut auium quidem instar in caueas inclusarum respiciens extra, & alicunde cupiens euolare. Dionysius autem machinabatur quomodo nullis Dionis bonis restitutis me detineret: nos tamē per vniuersam Siciliam, mutuam quandam beneuolentiam præ nobis ferebamus.

⁵⁶ Ecce autem magnus motus, cū Dionysius veteranis stipendia contra morem Dionysii patris minuere vellet, milites enim commoti conueniunt, & id se passuros esse negant. Itaque cū portas arcis clauderet, & eos coërcere vellet, ad muros barbarum quendam & bellicum clamorem vociferantes ruunt ac feruntur: quo Dionysius conterritus, militibus omnia concessit, ac maiora etiam quàm vellent. Rumor autem mox increbuit Heraclidem horum om-

⁵⁶ Narrat quē-
admodū Hera-
clides (qui tum
in aula Diony-
sii plurimū po-
terat) reiect⁹ sit,
& hac occasio-
ne Dionysius
Platoni offensus
fuerit.

nium authorem fuisse. Quæ cùm Heraclides accepisset, seipsum procul occultavit. Dionysius autem comprehendere cupiebat: quod cùm non posset, Theodotem euocavit in hortos, in quibus tum fortè inambulans adfui, nec cætera tamen illa cognovi, nec eorum sermones audiui: quæ tamen coram me, cum Dionysio Theodotes tum locutus est, ea novi & meminî. Enimvero (inquit) ô Plato Dionysium rogabam, ut Heraclidem huc adducerem, de quæ criminibus his causam diceret ac se defenderet: si verò patria videatur expellendus, oro tamen ut uxore & liberis assumptis in Peloponnesum commigrare, ibique quod sine Dionysii detrimento fiat, habitare, & rerum suarum fructus capere liceat: vocavi autem ipsum iam prius, & iterum modò vocare statui: siue igitur ad primum illud, siue ad hoc præsens mandatum venerit, Dionysium rogo, & oro ut si quis in Heraclidem inciderit, vel in vrbe, vel in agro, ne quid acerbius pati cogatur: sed potius à patria tantisper secedat, dum aliud quidpiam Dionysio videatur. Hæc (inquit Dionysium intuens) nōne concedis? Concedo (respondit) & promitto etiā, si domi tuæ palàm fuerit, detrimenti nihil esse passurum, contra ea quæ modò polliceor. Postridie autem ad vespertinam Euribius & Theodotes præproperè ad me accesserunt vehementer conturbati: ac Theodotes ait, O Plato adfuisti heri rebus his, quas nobis Dionysius de Heraclide cōcesserat? Quidni? (inquam) At nūc

(inquit ille) armati concursant ad Heraclidem comprehendendum: ipse autem hîc alicubi videtur esse.

At nos (inquit) omni diligentia ad Dionysium sequere. Ad eum igitur venimus & accessimus: ac cum illi quidem taciti & collachrymantes astitissent, tum, inquam, ⁵⁷ Hi, ô Dionysi, verentur ne quid novi

contra ea, quæ hesternò die promisti, aduersus Heraclidem facias: videtur enim digressus, hîc alicubi palàm adesse. At Dionysius hæc audiens, vehementer exarsit, & in varios colores mutatus est, quales

in præsentî iracundia solent existere. Theodotes autem ad Dionysii pedes prolapsus, comprehensa manû plorabat, & orabat ne quid eiusmodi committeret: atque ego precibus eius subseruiens, bono (inquam)

animo es Theodote. ⁵⁸ Nec enim Dionysius ausit contra fidem hesternò die datam facere. Tum verò

ille me toruè & tyrannico vultu intuens, ⁵⁹ tibi (inquit) nihil omnino quicquam promisi. Imò verò, inquam, tu per deos, hæc promisti, quæ ne facias, hic nunc te deprecatur. Quæ cum dixissem, ab eo digressus foras abiî: deinde verò Heraclidem comprehendere conabatur, sed Theodotes nuntiis præmissis admonuit, ut sibi fuga salutem quæreret, cum Dionysius Tisiam & armatos fugientem insequi iussisset. Heraclides autem ut erat admonitus, anteuertit, & exiguo diei intervallo in Carthaginensium ditio-

nem peruenit. ⁶⁰ Postea verò Dionysii vetus & veterana captatio, ne res suas Dioni redderet, proba-

⁵⁷ Refutatur liberè à Platone Dionysii perfidia hoc syllogismo, Nō est cōtra promissa faciendum, Promisit Dionysius Heraclidē nil passurum mali: Sic igitur fiat.

Quæstio præcedit cum assumptione.

⁵⁸ Propositionis sententia.

⁵⁹ Inficiatur Dionysius assumptionē. Plato iureiurando confirmat.

⁶⁰ Demonstratur deinceps offensionis occasio aduersus Dionē & Platonem.

bilem odij erga me causam nata est: atque imprimis ex arce me emisit hac occasione inuenta: quòd mulieres sacrum decem dierum in hortis in quibus tum habitabam, facturæ essent. Eo itaque tempore apud Archedemum manere me iussit: quo ex loco Theodotes me accersit, multaque de temporibus illis, deque Dionysio stomachatus est & conquestus. At cum Dionysius hac persensisset, aliam nouam prioris non dissimilem causam odij erga me quærens, per internuntios rogat, nunquid ad Theodotem ex eius mandato venissem, cum eoque congressus & collocutus essem. Ego verò (inquam) prorsus. Dionysius igitur (ait) iussit, ut nuntiarem te non honestè facere, qui Dionem & Dionis amicos pluris quàm ipsum facias. Hæc tum dicta sunt, neque postea me Dionysius domum aduocauit, quasi iam luce ac palam Theodotis & Heraclidis reuera amicus, Dionysii autem inimicus essem: nec præterea ullam mihi secum amicitiam putauit esse, quòd bona Dionis hoc modo dilapidata & dissipata essent. ⁶¹ Mansi autem deinceps extra arcem inter milites: quo tempore accedentes ad me præter alios in me officiosi etiam Athenienses quidam ciues mei, significarunt, quibus calumniis apud milites obiectus essem, & eorum quosdam mihi minitari, ac sicubi deprehenderent, interfecturos esse. Salutis tamen viam quandam reperi: Scribo ad Architam & ceteros Tarentinos amicos, & demonstro quibus in periculis constitutus sim. Illi verò

61 Illic habitare Platonem iussit Dionysius, ut à militibus interficeretur. Plutarchus. Hoc autem periculo per Architam Tarentinum liberatus est.

legationis specie, nomine suæ ciuitatis susceptæ, triginta remorum nauem expediunt, & de suo numero vnũ Lamiscum legant, qui cùm Syracusas appulisset, Dionysium deprecatur, vt me dimitteret, nec secus omnino faceret. His verò precibus Dionysius assensit, & facta abeundi copia viaticum etiam præbuit. De bonis autem Dionis nec ego quicquam postulauī, neque quisquā dedit. ⁶² Quare cùm in Peloponnesum venissem, ibique apud Olympiam Dionem olympicos ludos spectantem offendissem, exposui quæ facta essent. Ille verò Iouem testatus, simul edixit & mihi & meis amicis vt excitaremur ad pænas à Dionysio repetendum, & quòd hospitalitatem nostram violasset (sic enim & dicebat & sentiebat) & quòd ipsum tam iniuste patria & expulisset & priuasset. Quæ cùm audissem monui, vt amicos quidem alios ad hoc bellum si velint, aduocaret. At tu me, inquam, vnà cum aliis pene vi Dionysio sodalem, familiarem, sacrorum participem effecisti, qui quauis multorum calumniis inductus me tecum & sibi, & tyrannidi suæ insidiari fortasse suspicaretur, attamen non occidit, sed reuerentia quadam motus seruauit: nec ea sum etate, vt militiæ socium me cuiquam præstare queam: ac si quando boni alicuius gratia reconciliatione vobis opus sit, communis & intervtrunque medius quasi pacificator esse possim: mala verò quandiu cogitabitis, alios ministros aduocate. Hac ita loquutus sum, cùm me Siciliensis & ex-

⁶² Contextit historiam de Dionis, cum quo arma aduersus Dionysium suscipere noluit, quia Dionysio hospes fuisset, & quia iam etate grauis esset: paulò post enim obiit, nec Dionysium exulem vidit.

63 Repetitur
mala hec om-
nia contigisse
Dionysio, quia
Platoni ipse nō
paruisset, & id
erat quod initio
dixit Plato, se
tollēde tyrāni-
dis initiū fuisse.

64 Commendat
Dionem ad ex-
tremum, & bo-
num principem
fuisse demon-
strat, quod etiā
contrario decla-
ratur.

roris & fortuna valde taderet, vehementerque pæ-
niteret. ⁶³ Quamobrem quia meis consiliis obsecuti
non sunt, has calamitates (quas videtis) excitarunt:
quarū, si Dionysius Dioni facultates suas reddidis-
set, aut etiam omnino ei recōciliatus esset, nihil (quod
humana quidem coniectura prouideri potest) vnquā
contigisset. Dionem enim pro mea & voluntate &
authoritate facile continuissem. Nunc verò alter in
alterum ruentes omnia clade & miseria conturba-
runt. ⁶⁴ Quanquā eo consilio animoque Dion fuit,
quo & me & alium quemuis dixerim esse oportere,
qui sua & amicorum ciuitatis suæ potentia mode-
ratē vsus in animo habeat beneficiis in patriam &
meritis ad potentiam & gloriam maximam per-
uenire: non autem qui inops & egens, & vix sui
compos, libidini & vetrici turpiter & ignauiter insē-
uiens coacta latronum manu seipsum & socios &
ciuitatem per scelus & fraudem locupletet, quique
locupletum (quos velut hostes contrucidarit) fortunas
rapiat, & maleficiorum suorum socios & populares
moneat vt sese diuitiis expleant: neque de ipso con-
querantur, si posthac egeant: itēque si quis ciuita-
tem suam amplificans ab ea propterea colatur, quod
in famelicam plebeculam paucorum copias suis de-
cretis profundat: atque cū magnæ præfectus sit vr-
bi, ac multis minoribus oppidis imperāti, ab inferio-
ribus ciuitatibus rapiat, vt potentiore iniquē largia-
tur. Hoc enim pacto neque Dion, neque probus prin-

ceps quispiam ad potentiam & sibi & posteritati
sua in perpetuum exitiosam contendit, sed ad Rem-
pub. & iustissimarum atque honestissimarum legum
lationem sine cadibus & exiliis accedit. ⁶⁵ Quod

⁶⁵ Excusat ca-
lamitatē Dio-
nis, quod vir bo-
nus & sapiens
aliquando fal-
latur, quod ex-
plicatur simili-
tudine guberna-
toris.

institutum cum Dio sequeretur, constitueretque po-
tius acerbis iniurias capere, quam facere, caueret au-
tem id ne accideret, cum ad extremam penè de ho-
stibus victoriam palmamque peruenisset, in fraudem
nullo quidem nouo & inusitato exemplo incidit.

Vir enim sanctus, & temperans, & sapiens à nefa-
riis totum quidem animo sententiâque nunquam fal-
litur, sed certè (quod mirum videri non possit) instar
boni gubernatoris parte aliqua fortasse decipitur.

Gubernatorē siquidem futura tempestas omnino ne-
quaquam lateat, tempestatis autem inusitata & im-
prouisa quadam magnitudo fortasse lateat, suâque
vi deceptum obruat. ⁶⁶ Sic sanè Dion falsus & in-

⁶⁶ Redditio si-
militudinis.

ductus est: nec enim eos improbos esse nesciebat, à
quibus proditus est: tantam verò immanitatem,
tantum scelus, tam profundam libidinem certè ne-
sciebat, quibus circumuentus, Siciliae incredibilem
mœrorem & luctum attulit. ⁶⁷ Quod igitur vobis
consulere queam, his ita descriptis abunde vobis ex-
positum esse arbitror. Quare autem secunda in Sici-
liam profectio sit à nobis repetita, dicendum mihi ne-
cessariò fuisse existimo, cum res tam absurda, tamque
importuna contigerint. Quamobrem si cui fortè hæc
oratio consentanea, & legitimis de causis propter

⁶⁷ Concludit
consiliū de Re-
pub. satis adhuc
descriptum esse,
& causam red-
dit postrema
pfectionis tam
longa oratione
repetita.

eiusmodi casus instituta videatur, satis quidem factum nobis superque fuerit.

ARGVMENTVM.

HÆC epistola questionem ex superiore deductam habet. Adhortatur enim Syracusanos ad optimum ciuitatis statum, ut leges communes omnium constituent: reges tres, Hipparinos duos, & Dionysium Dionysii filiū, legibus tamē illis subditos faciant: item legumlatores triginta quinque viros optimos deligant, qui cum aliis etiam controuersias ciuium disceptent. Summa autem in hoc syllogismo est, Consilium est optimum quod amicis & inimicis prodest, aut vtrisque nocet minimum:

Platonis præsens consilium tale est:

Optimum igitur. Sententia autem insignes hæ sunt, Lex regina sit hominū, non homines tyranni legū: tyrannis est famelicorū & stultorū fœlicitas: Deus sapientibus est lex, insipientibus voluptas.

Plato Dionis propinquis & amicis bene agere.

Epist. 8.

1 Assumptio syllogismi initio est quod cōsiliū Platonis sit amicis & inimicis profuturum.

2 Significat Dionis interfectores & eorum similes.

3 Preponit propositioni duas exornationes, alteram ex subiectis rebus, alteram ex dissimilibus, quæ euentorum exemplis approbatur.

QUAE¹ verò præcipuè sequi vos deceat, ut fortunati beatique viuatis, ea sanè vobis pro viribus exponere contendam, ac spero me salutaria cōsulturum nō solum vobis, tamē si præsertim vobis, sed etiam deinde Syracusanis omnibus, tum verò inimicis & hostibus vestris,² nisi quis eorum fortè nefarius & impius fuerit: horum siquidem vitiorum morbi sunt insanabiles, nec vnquam à quoquam sanabuntur.³ Animaduertite autem quæ nunc dicam. Tyrannide per vniuersam Si-

ciliam sublata, omni studio vobis hîc est enitendum
 & incumbendum: aliis quidem ad tyrannidem re-
 cuperandam intentis, aliis autem ad eandem fundi-
 tus euellendam & abolendam. Consilium verò iis in
 rebus vulgò passim probari solet, vt ea sequenda vi-
 deantur, quæ inimicis obsint plurimum, amicis pluri-
 mum prosint. At fieri nullo modo potest, vt qui mul-
 ta aliis incommoda afferat, non alia vicissim ipse de-
 trimenta patiatur. Ac ne longè abeamus, vt hæc
 apertè & perspicuè videamus, considerari quidem
 possunt quæcunque acciderunt istic apud Siciliam,
 dum alij aliis iniurias inferre, illatas alij propulsare
 & vindicare cupiunt, quæ etiam vos ipsi aliis com-
 memorantes, idonei vbique monitores & magistri
 sanè fueritis: illa siquidem prompta & facilia sunt.

⁴ At videre quæ omnibus, inimicis pariter & ami-
 cis conducant, aut quam minimum vtrisque noceant,
 neque promptum, neque facile est, neque etiam cùm
 videris, exequi. Voti siquidem similis est ea consul-
 ratio, eiûsque rationis explicatio. Sancto itaque voto
 aliquo id precemur & optemus: à diis enim necesse
 est omnium & dictorum & consiliorum initia pro-
 ficisci: votum autem hoc redditum ac persolutum ta-
 lem quandam rationem nobis explicabit. Vobis com-
 munitè & vestris hostibus (quandiu bellum fuit) vna
 ferè familia semper imperauit, cui patres vestri in
 summam difficultatem lapsi, imperium detulerunt,
 quo tempore extremū periculum fuit, ne Sicilia (quæ

4 Propositio syl-
 logismi, de opti-
 mo consilio, quæ
 temporum illo-
 rum enētis dis-
 similibus exor-
 natur, quòd af-
 flicti tyrāni a-
 lios affligant.
 Considera autē
 vt Plato ad pie-
 tatem diuinam
 semper excitet,
 vt illi auxiliū
 petatur.

à Græcis incolebatur) vexata & vastata tota à Barbaris occuparetur. Tum igitur ad salutē Siciliae electus est imperator Dionysius adolescens & bellicosus, & ad bellicas artes ipsi conuenientes idoneus: consiliarius autem senior Hipparinus est additus: & authoritate summa præditi, tyranni (vt aiunt) appellati sunt. Siue quis igitur diuinam quandam fortunam ac deum, siue principum virtutem, siue simul vtrunque cum ciuibus qui tum fuerant, salutis causam existimet fuisse, esto sanè vt existimat: negari tamen non potest, eos qui tum fuerunt, salutis authores extitisse. Quæ cum ita sint, æquū sanè est omnes seruatoribus suis gratias habere. Si quid autem postea tyranni munere ciuitatis intemperanter abusi

⁵ Dionysius tum apud Locenses exulabat, vt Iustinus lib. 21.

sunt, ⁵ pœnas quidem alias persoluunt, alias verò etiam persoluant. Quænam igitur iustæ pœnæ pro rerum præsentium statu necessario his imponerentur?

⁶ Proponit de nudo casus præsentium temporū ad eandem propositionis rationem.

⁶ Nam siue ipsos effugere, ac sine magnis & periculis & laboribus euitare possetis, siue illi facile rursus imperium recuperare possent, nequaquam ea vobis, quæ modò dicturi sumus, suadere possemus. Quare vtrosque vestrum cogitare ac meminisse necesse est, non solū quoties vtrique in ea spe fuistis, vt putaretis abesse minimum, quin pro voto sententiæque omnia gereretur, sed etiam illud minimū, magnorum & variorum malorū assiduè causam extitisse, neque finem vnquam his miseriis imponi, sed veterum & antecedentium malorum (qui sperari posset) ter-

minum, cum nouorum & consequentium principio continuari & coniungi. Quinetiam metuendum est, ne & tyrannicum, & popolare genus hac rerum varietate & mutatione prorsus intereat. Etenim siquid eorum quæ imminet, quæque formidanda fugiendaque sunt, euenerit, tota penè Sicilia, græca voce atque oratione priuata & orbata in Phænicum & Opicorum ditionem dominationemque veniet. Ad huius itaque calamitatis subsidium Græcos omnes certatim concurrere conuenit. Ac si quis utilius aliquid & melius eo consilio (quod sum dicturus) habeat, in mediūque proferat, Græcorum studiosus optimo iure dicetur.⁷ Quid autem mihi videatur, equidem liberrimè, & communi quadam ac iusta ratione fretus, conabor exponere. Instar igitur arbitri cuiusdam consulo duobus tyrannidem, huic quidem exercenti, illi verò perferenti, idemque quod antea consueui, communiter præcipio: ac mea nunc oratio tyrannos omnes adhortatur, ut eiusmodi & nomina & opus fugiant, & ad regiam dignitatem, si fieri possit, sese conuertant. Fieri verò posse re ipsa docuit sapiens vir & probus Lycurgus, qui cum vidisset propinquos suos Argis & Messenæ, ex regibus tyrannos factos esse, seque ipsos & suam utrosque ciuitatem mutuis cladibus perdere, suæ ciuitati pariter & familiæ metuens, his malis remedium adhibuit, creato Senatu & Ephororum magistratu, quæ regie potestatis salus & conseruatio fuit, ut tot iam seculorum ætates gloriosa floreant, posteaquā lex ho-

⁷ Redit ad assumptionē syllogismi, quæ prius quàm exponatur, deliberationis forma inducitur, quæ primum tyrannos hortatur, ut tyrannidem deponant, & reges subiecti legibus esse velint: quod simili exemplo Lycurgi explicatur hoc modo, si fieri possit, mutetur tyrannis in regnum: At fieri potest ut docuit Lycurgus: Mutetur igitur in regnum.

8 Complexio syl-
logismi, aucta
tyrannidis de-
scriptione.

9 Altera pars
deliberationis,
qua deterret sub-
ditos ab immo-
derata licentia,
& simile maio-
rum exemplum
proponit.

10 Instituit ad
assumptionis
expositionem pro-
sopoeiam ad
finem epistolæ,
qua Dionem li-
cet mortuum, ta-
men cum ciuib⁹
suis loquentem,
& de cōponēdo
ciuitatis statu
præcipientem fa-
cit, quales & le-
ges & reges &
legulatores &
iudices esse de-
ceat.

minum regina cæpit esse, non homines tyranni le-
gum. ⁸ Ad hoc itaque omnes qui tyrannidem appe-
tunt, mea cohortatur oratio, vt hanc famelicorum
& amentium hominum beatitudinem omnibus mo-
dis declinent ac fugiant, & ad regiæ dignitatis spe-
ciem potius omni studio sese transferant, ac legibus
pareant, vt amplissimos honores non modò volen-
tibus, sed etiam gaudētibus & hominibus & legibus
assequantur. ⁹ Qui autem liberè viuere cupiunt, &
seruitutis iugum, tanquam magnum aliquod malum
fugiunt, eis suaserim vt caueant, nequando insatia-
bili importuna libertatis auiditate in maiorum suo-
rum morbum incidant, in quem nimia licentia, &
immoderato libertatis amore illi quondam incide-
runt. Qui enim ante Dionysium & Hipparinū in
Sicilia imperium tenuerunt, tum libidinum illecebris
dissoluti, & imperantibus imperantes suo iudicio be-
atè vivebant, qui etiam decem præfectos ante Dio-
nysii tempora nulla lege lapidibus obruerunt, vt ne-
mini parerent, sed sine iure, sine lege dissolutè ac pro-
libidine viuerent, vnde tyrannis apud illos orta est.
Seruitus enim ac libertas immoderata quidem pesti-
ma res est, moderata verò res optima. Moderata
autem seruitus est, cū Deo seruitur: immoderata,
cū hominibus. Deus enim sapientibus est lex, stul-
tis autem voluptas. ¹⁰ Quæ cū ita sint, Dionis a-
micis suadeo, vt omnibus Syracusanis consilia mea
proponant, quæ mihi cum Dione communia sunt.
Enimuero nūc ea vobis exponam, quæ ille viuus &

Valens dixerit. Quid igitur (dicet aliquis) aut quomodo de rerum præsentium statu Dion viuus locutus est? Sic sanè quomodo etiam loquentem iam licet audire. Accipite, inquit, ô Syracusani ante omnia leges, quæ videantur nō ad opes & diuitias animos vestros incitare.¹¹ Sed cū tria sint, animus, corpus, diuitiæ, primæque sit animi cura, secunda corporis, animi tamen studio subiecta, tertia & postrema diuitiarum animi corporisque seruitio & ministerio addicta, quæ institutio ad hanc disciplinam animos informet, meritò lex ea vobis probetur & laudetur, quoniam re vera fælices & beatos sui cultores efficiat. Quæ autem sententia locupletes & opulentos appellat beatos, ea ipsa & misera, & muliebris, & puerilis, & insana planè est, ei que assentientes, similes efficit: vera autem hæc esse si experti fueritis, quæ de legibus moneo, re ipsa cognoscetis. quæ probatio omnibus de rebus videtur esse certissima atque verissima.¹² Quare acceptis huiusmodi legibus, cū in magno periculo Sicilia versetur, neque vos valde superatis, neque valde superamini, æquum fortasse & commodum vobis omnibus fuerit, medium quendam cursum tenere, & vobis dominationis acerbicatem fugientibus: & illis vicissim imperium recuperare cupientibus, quorum maiores (quod maximum videri necesse est) Græcos à barbaris vindicarunt, ita ut nūc liceat illorū beneficio de Republica consultare. Quod si tum victi essent, nulla omnino neque deliberatio, neque spes relinqueretur. Quapropter aliis

¹¹ Optimæ leges quæ cōmendant imprimis animi bona, & ad ea corporis & fortune instrumenta referūt. quod dissimili declaratur.

¹² Descriptis ad huc legibus, tres deinde reges describit.

a Pietas Platonis.

13 Primus rex Hipparinus Dionis filius.

14 Secundus rex Hipparinus filius Hipparini, de quo antea hac epistola.

15 Tertius rex Dionysius Dionysii secundi filius.

quidem libertas, sed regia potestati subdita esto: aliis autem regia potestas, sed uti ratio muneris sui reddenda sit (cum leges imperent non solum ciuibus aliis, sed etiã regibus ipsis) si quid iniquè egerint: tum verò sedulo & integro animo a diis bene fauentibus regem create, ¹³ primum quidem filium meum gratia duplici, & mea & mei patris. Ille enim à Barbaris tum patriam liberauit: ego autem bis à tyrannis seruauì, quorum vos quidem mihi testes estis. ¹⁴ Secundum autem regem facite, eum qui idem quod pater meus, nomen habet, Dionysii filium & præsentis auxiliij, & pietatis gratia, qui quauis patre tyranno genitus, lubens tamen ciuitatem conseruet, honoremque sibi & generi pro caduca & iniusta tyrannide sempiternum comparet: ¹⁵ Tertium verò Syracusarum regem creari necesse est lubentem quidem, & lubente ciuitate, præsentem exercitus hostium ducem Dionysium Dionysii filium, si fortè regiae potestatis moderationem velit subire, incertosque fortunæ casus considerare, patriamque afflictam, & sacra sepulchrâque violata respicere, ne ambitione & cupiditate omnia omnino disperdat atque dissipet, Barbaris scilicet & hostibus id gratificatus. Tres itaque reges siue his Laconicam potentiam concedatis, siue quid auferatis, vna mente sententiâque communi, ad hunc modum constituite: atque etiã præterea tamen animaduertite, si Dionysii & Hipparini liberi conseruandæ Siciliae caussa præsentibus calamitatibus finem velint imponere, ut sibi & generi

suo, & in præsens, & in posterum tempus honores
 pariant, eo modo (qui præscriptus est) inuitate, ¹⁶ le- 16 Describit ter-
tio loco legula-
tores & iudices.
 gatósque quos voluerint, reconcilianda gratiæ arbi-
 tros decernite, siue ex vestris, siue ex alienis, siue ex
 vtrisque: & quotquot concesserint, atque hi vbi con-
 uenerint, leges primùm & rempub. fundanto, per
 quas liceat reges dominos esse, & sacrorum & eo-
 rum omnium, quorū potestas benemeritis de repub.
 permittenda sit. Belli verò pacisque præfecti legum
 custodes numero quinque & triginta cum populo
 & Senatu sunt: Iudices autem de rebus aliis a-
 lij, de morte quidem & exilio quinque illi & tri-
 ginta, prætereaque ex præsentibus superiore anno
 creatis magistratibus, singulares ex vnoquoque or-
 dine (qui optimi & iustissimi visi fuerint) iudices eli-
 guntur, qui sequenti anno omnes mortis & carceris
 & relegationis controuersias diiudicanto. Regem
 verò talium iudiciorum expertem decet esse, tãquam
 sacerdotem ab homicidiij & vinculorum & exilio-
 rum maculis purum & sanctum. ¹⁷ Hæc vobis equi- 17 Concludit
hanc consilij sui
rationem fuisse,
& addit capita
quedam, tertia
& septima epi-
stolis cõprehensa
de Sicilia resti-
tutione.
 dem viuus facienda consului, & nunc consulo: ac tũ
 quidem debellatis hostibus (nisi hospitales furia ob-
 stitissent) vobiscum statuissem, sicut in animo habe-
 bam: deinde (si res ex sententia successissent) resti-
 tuissem Siciliam, barbaris eam tenentibus expulsis,
 quotquot pro communi libertate contra tyrannum
 arma non suscepissent, priorésque Græcarum regio-
 num colonos in antiquas & paternas sedes reduxis-
 sem. Eadem autem hæc communi mente statuenda

18 Addit ad extremū defacultate efficientiū caussarum, & ita concludit:

Quod in duobus animis consentientibus situm est, facile est: At tota hæc deliberatio in duobus Hipparinis consentientibus sita est: Facilis est igitur.

19 Cōclusio deliberationis ad hunc statū Reipublicæ amplectendū, ubi & Platonica pietatis studium considera.

vobis & agenda censeo, omnesque ad eam rem convocandos & cohortandos esse: ac si quis repugnarit, hunc communem patriæ hostem iudicate. ¹⁸ Neque verò difficilis, aut impedita res est. Etenim quod in duobus animis, quid optimum sit inquirentibus, situm est, id facile & promptum videri debet: aut si quis difficile existimet, is sanè vehementer errat: at duo hi sunt animi in Hipparino Dionysii filio, & Hipparino filio meo: quod enim his videbitur, idem ipsum Syracusanis (quibus Respub. curæ fuerit) visum iri confido. ¹⁹ Quare & deos omnes honorate & orate, & homines eos, quibus secundum deos ista decet attribui, nec tum amicos, tum inimicos benignè & comiter omni ratione monere & hortari desinite priusquam hæc nostra monita, tanquam divina somnia vigilantibus occurrentia, cum palam ac luce, tum fæliciter & faustè compleatis.

A R G U M E N T V M.

HÆC epistola variis de rebus ad illum Archytam scribitur, de quo epistola septima.

Plato Archytæ Tarentino

Epist. 9.

1 Adhortatur Archytam, ut Reipubl. causa molestias perferat. Argumentū est ex fine hominis, sed præcedit illustratio ex dissimilibus, & sequitur ex adiunctis.

Rchippus & Philonides ad nos venerunt, epistolamque nobis à te reddiderunt, deque rebus tuis nos certiores fecerunt. Facile autem confecerunt negotia civitatis suæ: nec enimerant admodum difficilia. ¹ Quod ad te attinet, significarunt molestum esse tibi, quod

bene agere.

per publicas occupationes vacuus & liber esse non possis. Iucundissimum verò esse in vita res proprias, ac suas agere, præsertim si quis eam vitam sequatur, quam tu tibi delegisti, propè nemini dubium esse existimo. ² Veruntamē illud etiam te cogitare velim, ² Cicero primo Officiorum hęc sententiā cōuertit, & 2. de Finib⁹ indicat etiā hęc acceptā. quòd nemo nostrum sibi solū natus est, sed ortus nostri partem patria sibi vendicat, partem parentes, partem amici reliqui: permulta autem tribuuntur occasionibus, quibus vita solet occupari. At cū te patria ad capeffendam Rempublicam adhortetur, minimè fortasse deceat eius voluntati repugnare: simul enim etiam id acciderit, vt improbis hominibus aditus aperiatur, qui nullo bono & honesto consilio moti ad Rempub. accedant. Sed de his satis. Echecratis rationem quidem nunc habemus, & habebimus imposterum, non solū propter te, & patrem ipsius Phrynionem, sed etiam propter ipsum adolescētem.

A R G V M E N T V M.

Laudat Aristodorum vt verum philosophum. Vera philosophia est bene viuere. Hoc autē facis: Verus itaque philosophus es. Assumptio præcedit. Propositio sequitur exornata dissimili, quòd ceteræ artes vitam non meliorem, sed elegantiorē faciant.

Plato Aristodoro

bene agere.

VD IO te Dionis imprimis necessarium & familiarem & esse nunc, & iam olim fuisse, & mores tibi præ ceteris philosophiæ partibus sapientissimos institutos & excultos esse. Etenim constantiam, fidem, f. iij.

Epist. 10.

¹ Complexio syllogismi.

integritatem, veram philosophiam esse iudico: ceteras autem & aliò spectantes scientias & artes elegantiam quādam & venustatem si dixero, rectè me dicere arbitrabor. ¹ Quare vale, & in his moribus sicuti facis, permane.

ARGUMENTVM.

Laodamas princeps nouam aliquam ciuitatē conditurus, legum gratia Platonē accersebat. Excusat itaque se Plato initio de perfectione, & consulit tamen, vt legibus magistratus aliquis moderator vitæ & morū coniungatur, secus solis legibus Rempub. stare non posse.

Plato Laodamanti

bene agere.

Epist. II.

¹ Hic Socrates non est Platonis magister, sed alius quidā philosophus.

Scripsimus etiam ad te. antea plurimi ad omnes res, quas ais, interesse, vt tu ipse Athenas accederes: quoniam autem negas te posse, secundum deinde est, si modo fieri possit, vt istuc veniam, aut ¹ Socrates, quem admodum mandasti. At verò Socrates ex graui substilli morbo laborat: si autem istuc accedam, nec ea perficiam, ad quæ tu me vocas, turpe sanè & inhonestum fuerit, quæ tamen ipsa fieri posse nō valde spero. Quamobrem autē desperem, longa epistola fuerit opus ad explicandum, nec præterea propter ætatem corpore satis firmo sum, vt peregrinari possim, & perpeti quæ terræque, marique subeunda sunt, præsertim cum hoc tempore omnia itinera latrociniis & periculis sint infesta. Attamen & tibi, & cuius vrbs conditori consulere possum, quod inquit He

siodus, videri malum esse, & cognitu difficile. Nam si quis existimat legibus quibuscunque positis, quavis nullus magistratus creatus sit, qui in ciuitate vitā ac mores & seruorum, & ingenuorum ad temperantiam & fortitudinem instituat, Rempub. tamen recte constitui posse, is vehementer hallucinatur & errat. Hoc autem, si quidem ciues eo magistratu digni iam reperientur, fieri sanè possit: sin autem nullus in ciuitate dignus eo loco sit, sed ad hanc disciplinam peregrinus aliquis & externus sit accersendus, nec qui doceat, nec qui doceantur, apud vos mea quidem sententia erunt. Quare quod reliquum est, ² deos orate. Etenim isto ferè modo, quæ ciuitates antea fuerunt, conditæ sunt, deinde frequentatæ sunt & excultæ pro occasione magnarum rerum & belli & pacis temporibus accidentium: si quis tamen in iis ipsis temporibus vir & honestus & probus authoritate summa præditus extiterit. Hoc itaque imprimis procurandum est: ac prouidenda tamen sunt ea, quæ dico, ne quid inconsideratè & temerè faciant, qui celeriter subitoque rem perfici censent oportere. Fælix esto.

² Pietas Platonis.

ARGVMENTVM.

HÆC epistola versa est à Marsilio, & habet aliquid philosophis ipsis non alienum, tametsi in exemplari Græco notatur de illegitima.

Plato Archytæ Tarentino

bene agere.

Epist. 12.

M Irificam voluptatem capi ex his cōmentariis, quos ad me misisti, sed infinitis partibus ampliorem ex eorum authore percepi: ac vir mihi dignus esse visus est priscis illis maioribus suis: dicuntur enim hominum innumerabilium, qui regnante Laomedonte, Troia profecti sunt, hi clarissimi & nobilissimi fuisse, quemadmodum proditum sermone est. Commentaria autem nostra, de quibus scribis, rudia adhuc & imperfecta sunt, qualia tamen cunque sunt, ad te misi, ac de custodia conuenit inter nos, ut cohortatione nulla sit opus.

ARGUMENTVM.

*H*ÆC epistola non est conuersa à Marsilio, & res quasdam habet Platonis grauitati parum congruentes, & in Græco exemplari ut illegitima notatur. Initiū est de Helicone Cyziceno philosopho, quem Dionysio variè describit.

Plato Dionysio Syracusarū

Tyranno bene agere.

Epist. 13.

V Epistolam à nobis esse percipias, principium tibi sit & symbolum, Locros adulescentes aliquando cum conuiuio accepisses, & longè à me discumberes, assurrexisti mihi & assedisti, & benignè atque humaniter affatus, verbum nescio quod festiuum iniecisti, ut mihi quidem videbatur, & proximè assidenti homini urbano

& eleganti: tum igitur ille, Magno certè adiumēto
 ô Dionysi ad sapientiam comparandam Plato tibi
 est: tum verò tu, Atqui etiam ad alias res permul-
 tas, ais. Nam ex eo ipso tempore, quo accersendum
 curavi, magnam repentè vel hoc ipso nomine quod
 accerserem, vtilitatem sensi. Quamobrem id mihi re-
 tinendum tuendūque est, vt mutua hæc inter nos
 vtilitas assiduè augeatur, atque id ipsum nunc effi-
 ciens mitto ad te ex Pythagoreis, & ex diuisioni-
 bus aliquid, item virum, qui mihi tum visus est ido-
 neus, quo & tu, & Archytas (si modò Archytas ad
 te venit) vti possitis. Eius nomen est Helicon, patria
¹ Cyzicus, discipulus autè Eudoxi, & eius philosophi
 disciplina eleganter institutus, tum verò cum quodā
 Isocratis discipulo, & cum Polyxeno Brysonis quo-
 dam socio versatus, & quod insuper rarū est, in cō-
 gressu & sermone iucundus & affabilis, minimèque
 malitiosus: quin leuis potius & simplex esse videa-
 tur. Atque vt prouisum & præcautum sit, ea dico.
 quoniam non de improbo animali & peruerso, sed
 de homine sententiam profero, qui paucis admodum
 exceptis facile corrigi & emendari possit. Verum-
 enimvero id etiam metuens & circumspectiens, in ser-
 mone & colloctione considerabam, & ciues ipsius
 interrogabam, nemo tamen de homine mali quic-
 quam respondebat. Tu verò etiam ipse prouideto &
 caueto. Diligentissimè itaque si quicquam otij na-
 ctus eris, ex eo discito, & aliis etiam de rebus per te
 philosophare, aut si hoc nōdum potes, illud teneto, vt

¹ Cyzicus, ciui-
 tas est Bithyniæ
 in litore Pro-
 pontidis.

paulatim discens, melior fias & clarior: nec officiis,
 studiisque nostris adiuuari desinas. Quod autē scri-
 pseras, ut Apollinis signum tibi mitterem, feci, &
 Leptini vehendum dedi. Opus est iuuenis & excel-
 lentis artificis, cui nomen est Leochares: alterum ve-
 rò apud eundem opus est, quod quia mihi affabrè fa-
 ctum videbatur, emi, ut uxori tuæ donarem: quo-
 niā in mea valetudine & prospera & aduersa tan-
 tam curam, tantāque sollicitudinem pro communi
 vtriusque nostrū dignitate adhibuisset. Dabis igitur
 ei, nisi quid aliud tibi videatur. Pueris autem vi-
 ni dulcis duodecim, mellis etiam duas amphoras mit-
 to. Serius venimus, quā caricæ recondenterentur, ac
 myrtinæ bacchæ reconditæ putruerunt: sed imposte-
 rum maiorem diligentiam adhibebimus. De stirpi-
 bus & plantis audies à Leptine, à quo ad has res
 coëmendas, & ciuitati tributum soluendum, pecu-
 niam sumpsi: eaque dixi, quæ mihi dicenda videban-
 tur, & quia sic vtrunque nostrum deceret, & quia
 dictū verum esset. Minæ propemodū sexdecim sunt,
 quod in Leucadiā nauē impēdimus. Hæc igitur sum-
 mam mutuatus sum, & ea usus sum, unde vobis hac
 mitto. ² De pecuniis igitur audi, ut se res habet, &
 tuis quæ sunt Athenis, & meis. ³ Equidem tuis facul-
 tatibus (sicut aliās dixi) utar, quemadmodum reli-
 quorum amicorū fortunis uti soleo: vtor autē quā-
 parcissimè possum, & quidem in his tantum, quæ ne-
 cessaria, aut iusta, aut honesta non solū mihi videā-
 tur, sed etiam illi, à quo sumo. Cuiusmodi nūc quid-

² Petit à Diony-
 sio dotes qua-
 tuor puellarum.

³ Hic syllogis-
 mus quidā est.

Pecuniis ami-
 corum utēdum,

cum id & acci-
 pienti, & danti

honestum est: id
 autem nunc tale

est. Propterea
 Plato Dionysii

pecuniis utetur.

Cōclusio & pro-
 positio præce-
 dunt, assumptio

postrema est.

dam nobis accidit. Sunt mihi puellæ quatuor filiæ neptium mearum, quæ tum diem suum obierunt, quæ tametsi iuberet, coronatus tamen non sum: prima nubilis est, secunda annos octo nata est, tertia tribus annis paulò maior est, quarta nondum annicula est. His à me & meis amicis dotes parandæ sunt, & eas sanè quibus nubilibus superstes ero, nuptum collo cabo: quarum autem ad nuptias non peruenero, eas valere & fælices esse cupio. Quòd si patres earum me locupletiores essent, de earum matrimonio laborandum mihi non putarem. At ego locupletior illis sum, & earum matres cùm aliorum, tum etiam Dionis ope in matrimonium locui: vna itaque Spensippo nubit sororis eius filia: huic autem non amplius quàm triginta minis opus est, modicæ siquidem nobis dotes sunt. Præterea verò si mea mater obierit, decem nec amplius minis opus est ad monumenti & sepulchri structuram. Atque his ferè in rebus necessarij quidem sumptus mei nunc sunt. ⁴ Si autem vel priuatim vel publicè propter meam ad te profectio- nem sumptus aliquis (vt aliquando monui) faciendus sit, mei fuerit officij contēdere atq; efficere, vt quàm minimum fiat: quod autem minuere non potero, tibi tolerandum erit. Quæ cùm tibi exposuero, te subinde monendum arbitror, quas pecunias Athenis te cōueniat expendere. Nam primum si quid in chora- gium, aut aliquid eiusmodi tuo nomine me suppeditare oporteat, nullus, vt opinor, tibi hospes erit, qui suppeditet: tua tamen magni interest, si impensa iam

⁴ Monet hīc quiddā de publicis sumptib⁹, qui fiebāt olim ludis publicis in Gracia.

facta tibi prosint, nō facta autem sed prorogata, donec à te quispiam venerit, noceant: neque enim id molestum duntaxat est, sed etiam turpe tibi & inhonestum. Etenim cū cuperem maiora etiam (de quibus scripseras) ad te mittere, hac per Andromedem AEginetam misso ad eum Erasto tentavi, à quo iusseras sumere, quoniam tuus hospes esset, si quid esset opus: Ille verò quod æquum & humanum esset, nobis respondit, se, quod antea patri tuo expensum tulisset, vix recipere potuisse, & nunc pauca quidem se libenter cōmodaturum, multa nequaquam. Itaque à Leptine sumpsi, qui quidem iccirco meritò sanè laudandus est, quòd non solūm dedit, sed quòd tam prompte, tamque liberaliter dedit, quòdque cæteris tuis in rebus & verbis & factis tantam in te benevolentiam demonstraret. Necesse enim est & hac & iis contraria me tibi denuntiare, & quo quisque mihi erga te animo esse videatur, exponere. De pecuniis igitur & sumptibus liberè & ingenuè ad te (sicut æquum est) perscribam.⁵ Ac simul cū tuorum domesticorum vnumquemque probè expertus sim, non absque re de iis te monuerim. Qui enim perpetuò pollicentur se tibi annuntiäturos quemcunque sumptum tibi faciendum existiment, ij ne te fortè offendant, nolunt annuntiare. Quapropter eos assuefacito, & cogito non solūm hac, sed alia omnia tibi declarare. Te siquidē decet, quantū poteris, omnia nosse de que iis iudicem esse, neque rei cuiusquam cognitionem refugere. Neque enim ad regnum cōservandum quicquam tibi

⁵ Monet Dionysium, ut de rebus suis studiose inquirat, quòd ad eius laudem plurimū pertineat.

potest vtilius esse. Etenim si liberaliter largiaris, & creditoribus fideliter reddideris, cum ad res alias, tum ad opes & facultates retinendum, tu profecto rem bonam & commodam dixeris, & certe dicturus es. Quare cauebis, ne te calumnientur apud homines hi, qui se tui studiosos esse profitentur. Id enim neque aptum, neque pulchrum ad tuam laudem argumentum videatur. De Dione deinde dicamus: cetera quidem nondum possum perscribere, priusquam literas, tuas accepero: de quibus autem apud illum nolueras mentionem à me fieri, de iis neque mentionem feci, neque quicquam dixi,⁶ tentavi tamen graviterne an leviter, si fierent, ea laturus esset, ac mihi videbatur non mediocriter indignaturus, si fierent. Ceteris autem in rebus æquus erga te esse videbatur. Cratino Timothei fratri, meo autem amico thoracem militare pedestrem pulcherrimum dabimus, ac Cebetis filiabus septenorum cubitorum tuniculas tres non sumptuosas, quales armoginæ sunt, sed Siculas lineas: probè autem tibi Cebetis nomen notum esse arbitror. Est enim in Socraticis dialogis, & una cum Symia in dialogo de animo cum Socrate disputat, vir sanè nobis omnibus & benevolus & amicus.⁷ De nota autem epistolarum, quas seriò & non seriò scribo, meminisse te opinor: attamen attentè considera & animaduerte. A plerisque enim impellor ad scribendum, quos aperte refellere non facile possum. Seriae itaque epistola si-
gnum fuerit, Deus, non seriae autem, Dei. Legati etiam me rogabant ut ad te scriberem, & iusta quidè ratione.

⁶ Hic locus apertius ostendit, quod secunda epistola fuerat obscurius indicatum de uxore Dionis.

⁷ Signa seriariū & non seriariū epistolarū, ubi Platonica pietatis symbolum est de vno vero deo & multis falsis.

Valde enim liberaliter & promptè ubique & te & me collaudant, atque imprimis Philager, qui tum ex manus quodam dolore laborabat: & Philades à magno rege veniens non minus item magnificè de te loquebatur. Quæ nisi ponderosam epistolam requirerent, perscripsissem: sed à Leptine potius requires, an Loricam, vel aliud quidpià eorum de quibus scribo, mittas, si quidem ipse huic velis dare: sin autem nolis, Terillo dato. Est autem ex iis qui assiduè nauigant, nobis amicus, cùmque ad alia, tum ad philosophiam percommodus, Tisonis quidem socer, qui iam tum canescebat, cùm renauigabamus.⁸ Vale, & philosophare, aliòsque adolescentes ad philosophiam cohortare, & tuis in pilæ ludo collusoribus meo nomine salutem ascribe, præcipuè autem cum aliis, tum imprimis Aristocrito, si quid à me vel sermone vel epistola ad te perferatur, ut quàm celerrimè cognoscas: meminerisque ut perscripta curæ habeas. Ac nunc Leptini, commodatam tibi pecuniam persolvere ne negligas, sed quàm celerrimè reddas, ut in eum cæteri respicientes, promptius & libentius nobis inferuiant.⁹ Iatrocles cum Myronida à me manumissus nauigat vnà cum his, qui à me mittuntur. Huic tanquam tui studioso stipendium statues, & si qua voles in re, utè: atque epistolam vel ipsammet, vel eius exemplū, si tamen seruatur, tute ipse considera.

⁸ Cōmendat studium philosophiæ, & cognitionem rerum propriarum.

⁹ Commendat Iatroclē, ut in aliquo militiæ loco sit apud Dionysium.

F I N I S.

VCM 8= 6572

1156523831

